

3 Aruba

Ook hogere ‘tipping fee’ voor Serlimar-klanten

9 Wereld

Duizenden eisen vertrek president Guatemala

10 Economie

‘Weer hoge manager weg bij Tesla’

12 Sport

9e zege op rij tennisster Osaka

Tijdens bezoek Arubaanse regering aan VN

Venezuela hoog op de agenda

ORANJESTAD — Drie ministers van de Arubaanse regering vertrekken volgende week naar New York om deel te nemen aan vergaderingen in het kader van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Een aantal van deze bijeenkomsten is in het kader van mogelijke gevolgen van een humanitaire crisis in Venezuela.

Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) bevestigt desgevraagd aan de *Amigoe* dat niet alleen zij, maar ook Justitie-minister Andin Bikker (POR) en Volksgezondheid-minister Dangui Oduber (MEP) naar New York vertrekken. “Tijdens die week zijn er veel regeringsleiders en ministers in New York. Dat is een goed moment om te gaan, om niet naar verschillende landen te hoeven reizen”, aldus de premier. Wever-Croes, Bikker en Oduber hebben ieder een eigen programma. Op de vraag wat de kosten van deze reis zijn zegt de premier dat deze binnen de budgetten van de ministeries vallen. Zelf neemt de premier adviseur Isella Wernet mee en ze ontmoet in de VS de chief innovation officer Varelle Croes, die daar woont. Minister Oduber neemt een adviseur mee en minister Bikker vertrekt alleen.

Asielkwestie
Samen met minister Bikker heeft de premier bijeenkomsten met de UNHCR om de samenwerking en het Arubaanse asielbeleid te bespreken. Ook spreken de twee ministers met het Ro-

de Kruis. “We moeten zaken goed afstemmen om te voorkomen dat het Rode Kruis op eigen houtje dingen gaat doen.” Bikker gaat ook met andere instanties rond de tafel om te praten over asielkwesties. Oduber heeft een aantal bijeenkomsten in het kader van de bestrijding van niet-overdraagbare aandoeningen.

Koninkrijksdelegatie
Premier Wever-Croes zelf maakt deel uit van de delegatie van het Koninkrijk, die bestaat uit onder anderen koningin Máxima, premier Mark Rutte, premiers Leona Romeo-Marlin van St. Maarten en Eugene Rhuggenaath van Curaçao, de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok, minister van defensie Ank Bijleveld en minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sigrid Kaag. Op het programma van de premier staan verschillende bi- en trilaterale bijeenkomsten en deelname aan panels. Twee daarvan hebben betrekking op de huidige situatie in Venezuela. “Minister Bijleveld organiseert een *side event* waarvoor ik ook ben uitge-

nodigd. Ik neem deel aan een panel en zal een toespraak houden. Het onderwerp is hoe we binnen het Caribisch gebied tot meer samenwerking kunnen komen en wat de rol van Defensie daarbij kan zijn. Daarnaast heeft de president van Colombia een *side event* georganiseerd dat gaat over de Venezolaanse migratiekwestie en ook daar ben ik voor uitgenodigd.” Premier Wever-Croes neemt ook deel aan een door Denemarken georganiseerde bijeenkomst over energievoorziening. “Zij zijn geïnteresseerd in het uitvoeren van een energieproject samen met Aruba”, aldus de premier, die zelf ook samen met Nederland een evenement organiseert met als thema duurzame ontwikkeling. “Aruba wordt gezien als een ‘best practice’. We hopen fondsen aan te kunnen trekken die ons kunnen helpen onze duurzame ontwikkelingsdoelen te implementeren”, aldus de premier. Ze is ook voor een bijeenkomst van het World Economic Forum over duurzaam ondernemen uitgenodigd. Samen met premier Rutte woont Wever-Croes de Algemene Vergadering bij, alsook een bijeenkomst van het Koninkrijk met de secretaris generaal van de VN. Hierna heeft de premier bijeenkomsten met verschillende instanties, maar ook met in de VS woonachtige Arubanen.

Estrella-jeugd straalt

Foto: Ministerie van Sport

ORANJESTAD — Zestig voetballen bracht Sport-minister Dangui Oduber (MEP) donderdag mee, toen hij in de wijk Papilon voetbalclub Estrella bezocht. De voetbalclub bestaat zeventig jaar en dat was voor Oduber reden om met een cadeau langs te komen. Estrella is op Aruba een bekende naam, de club is onder andere meervoudig Eredivisie-kampioen. Te midden van de jonge voetballers preees de minister de inzet van de vrijwilligers, die er – met steun van het bestuur – voor zorgen dat de jeugd sportief actief blijft.

Rutte wijst VVD-plan probleemwijken af

DEN HAAG — Het kabinet neemt het VVD-plan om misdaden zwaarder te bestraffen als ze in probleemwijken worden begaan niet over. Premier Mark Rutte maakte dat vandaag duidelijk tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen in de Tweede Kamer. Volgens de premier zou het strafrechtelijk erg ingewikkeld zijn om onderscheid te maken tussen wijken.

Eerder bleek al dat een groot deel van de Kamer niets ziet in het plan van VVD-fractievoorzitter Klaas Dijkhoff. Die wil dat in wijken met bijvoorbeeld een

hoge werkloosheid en veel inwoners met een niet-westerse achtergrond wetsovertredingen zwaarder worden gestraft. DENK-fractieleader Tunahan Kuzu sprak van ‘post-code-racisme’, maar ook de coalitiepartners CDA, D66 en ChristenUnie namen afstand van de suggestie van

Dijkhoff. Die werd door zijn partijgenoot Rutte betiteld als ‘niet eens een voorstel’. Dijkhoff riep het kabinet op om zijn plan te bestuderen, niet om het over te nemen. “Dit is de ondraaglijke lichteheid van de proefballon van Dijkhoff”, zo vatte PvdA-voorman Lodewijk Asscher de gang van zaken samen.

Werkstraf geëist voor bedreiging Wilders

DEN HAAG — Een veertigjarige man die vorig jaar in april vijf Twitter-berichten met ernstige bedreigingen naar PVV-leider Geert Wilders stuurde, zou een werkstraf moeten krijgen van vijftig uur.

Ook moet een voorwaardelijke celstraf van twee weken voorkomen dat hij weer in de fout gaat. Dat eiste het Openbaar Ministerie vandaag voor de rechtbank in Den Haag. De verdachte, El H., zonder

vaste woon- of verblijfplaats in Amsterdam, was niet naar de zitting gekomen. Hij heeft eerder tegenover de politie toegegeven dat hij de tweets naar de politicus stuurde, op 26 april 2017. De teksten

waren volgens de aanklager zeer bedreigend (‘uiteindelijk gaat je kop eraf’) en gingen vergezeld van afbeeldingen van onder meer vuurwapens en messen, een bom, en een beul met een hakbijl en een afgehakt hoofd. El H. sprak in dat verhoor tegen dat de berichten als bedreiging waren bedoeld. Volgens hem ging het om

beeldspraak. Zo stond het pistool voor beeldschieten en een mes voor het ontleden van het verhaal. Hij vond dat Wilders hem had kunnen belen als hij het niet begreep, zodat ze de discussie konden aangaan. De aanklager meende dat de teksten een strafbare inhoud hadden, concreet en zeer bedreigend waren, onder meer

door de context van de berichten en de herhaling ervan. Politici hoeven geen dikere huid te hebben en alles maar te pikken, zei de aanklager. “Sociale media zijn geen vrijplaats voor grensoverschrijdend gedrag. Hier gelden gewoon de regels van het strafrecht.” De rechtbank in Den Haag doet over twee weken uitspraak.

AfD voor het eerst 2e in opiniepeiling

BERLIJN — De rechts-populistische Alternative für Deutschland (AfD) is in een vandaag gepubliceerde opiniepeiling van de ARD voor het eerst de tweede partij van Duitsland. De regeringspartijen, de christendemocratische CDU/CSU en de sociaaldemocratische SPD, zijn weer zwakker geworden.

De CDU/CSU zakt af naar 28 procent. De AfD streeft de SPD voorbij met 18 procent en de SPD moet het in deze peiling met een procentpunt minder doen (17 procent). Als er dit weekeinde verkiezingen zouden zijn, behaalden de partijen waar de regering van bondskanselier Angela Merkel (CDU) op stoelt, samen nog slechts 45 procent van de stemmen, aldus de ARD. De Groenen (15 procent) en de rechts-liberale FDP (9 procent) gaan allebei iets vooruit in de opiniepeiling in vergelijking met de vorige ARD-peiling. De socialistische Die

Foto: AFP

De Alternative für Deutschland wordt nu voorgezeten door Alexander Gauland.

Linke blijft op 10 procent. Het is zaterdag precies vijf jaar geleden dat de AfD voor het eerst meedeelde aan de Duitse parlementsverkiezingen. De partij haalde toen de kiesdrempel niet. Bij de oprichting was de AfD een rechts-liberale eurosceptische partij met als boegbeeld de gematigde Bernd Lucke. Na interne ruzies maakte de partij vanaf 2015 onder de nieuwe leiding van Frauke Petry een ruk naar populistisch rechts. De AfD ging de nadruk leggen op afkeer van buitenlanders, de islam en de euro. De AfD is echter niet tegen de EU. In de verkiezingen van 2017 behaalde de AfD met 12,6 procent van stemmen 94 zetels in de Bondsdag. Veel stemmen kwamen uit Oost-Duitsland. De dag na de stembusgang stapte Petry uit de partij, omdat die volgens haar extreemrechts werd. De fractie in de Bondsdag wordt nu voorgezeten door Alexander Gauland, een medeoprichter van de AfD.

Foto: AFP

Minder dan een maand na zijn veroordeling heeft een rechter Ricketson gratie verleend.

PHNOM PENH — Cambodja laat een wegens spionage veroordeelde Australische filmmaker vrij. Een rechtbank in de hoofdstad Phnom Penh bepaalde vrijdag dat de filmmaker James Ricketson gratie heeft gekregen.

Hij werd in augustus tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld omdat hij een drone over een bijeenkomst van de oppositie had laten vliegen. De rechter oordeelde destijds dat hij zich zo schuldig maakte aan spionage.

Een dagopvang waar
hulpbehoevende
kinderen worden
begeleid om in de
toekomst te
functioneren binnen
de arbeidsmarkt.

ARUFINANCE TWO N.V.

Hierbij delen wij U mede dat per 17 september 2018, IMC INTERNATIONAL MANAGEMENT & TRUST COMPANY N.V. haar ontslag heeft ingediend als directeur van bovengenoemde vennootschap.

IMC INTERNATIONAL MANAGEMENT & TRUST COMPANY N.V.
De Voormalig directeur

ARUFINANCE CORPORATION N.V.

Hierbij delen wij U mede dat per 17 september 2018, IMC INTERNATIONAL MANAGEMENT & TRUST COMPANY N.V. haar ontslag heeft ingediend als directeur van bovengenoemde vennootschap.

IMC INTERNATIONAL MANAGEMENT & TRUST COMPANY N.V.
De Voormalig directeur

Amsterdam Manor Beach Resort is looking for a (F&B) Chef de Partie (M/F)

JOB OVERVIEW:
The Chef de Partie prepares and costs dishes in conjunction with the F&B manager and is responsible for ensuring that standards are maintained for his/her section. It is a vital part of the position to keep food quality for both guests and staff to the best standard potentially possible. It is also vital to keep the staff moral high and so have a good working atmosphere, productivity and confidence level will rise with a highly motivated team.

QUALIFICATIONS

- Fluency in English and Dutch both verbally and non-verbally, working knowledge of Spanish
- Prior experience in the hospitality sector
- Must have a throughout knowledge of food, proper food presentation and menu knowledge.
- Must be able to be impartial in his dealings with employees and guests and be able to hold up well under pressure.
- Work with following HACCP rules and regulations.
- Must be a role model.
- Must be open-minded to last minute events.
- Ability to work independent
- Ability to teach and train co-workers

EDUCATION/EXPERIENCE

- EPI in Hospitality & Tourism "Culinary Arts"
- Must have gained 3 years of experience in a similar position.
- Computer skills i.e. word-processing and POS systems

KNOWLEDGE/SKILLS/ABILITIES:

- Must be creative, flexible, and able to work under pressure and look at your responsibilities as a profession.
- Must understand and comply with food hygiene regulations.
- Must be familiar with HACCP program.
- Must ensure that all equipment is clean and in good working order
- Must be a team player.
- Create recipes

Candidates must preferably be Arubans, have Dutch Nationality or Present Proof of a Legal work permit. All applicants who are offered a job with the company will be tested for drugs as part of the post job offer employment screening process and must provide an original Certificate of Good Conduct.
Last date to Apply: **October 15, 2018**

Please send your application with your Curriculum Vitae to:
hrmanager@amsterdammanor.aw
MVC Eagle Beach Aruba
J.E. Trausquin Blvd 240
P.O. Box 1279, Oranjestad, Aruba
Tel: 587 0110 ext.141 Fax: 587 0117
www.amsterdammanor.com

KOOYMAN VOLG ONS KOOYMANMEGASTORE.ARUBA

DEALS OF THE WEEK
Geldig van vrijdag 21 september tot en met donderdag 27 september 2018 of zolang de voorraad strekt.

SOLAR LED LAMP
• Werkt op zonne-energie
• Verandert van kleur
• Craquelé lamp
• H 40.7 cm/16.02 in

21.⁹⁹
17.⁹⁹
of 720 Funmiles

MEER DAN 15% KORTING

RODE MULCH BODEMBEDEKKING
• 2 m³/56 lit
• Remt ontkieming en groei van onkruid
• Houdt bodemvocht vast

9.⁹⁹
7.⁴⁹
of 300 Funmiles

25% KORTING

EASY SOLUTIONS TO UPGRADE YOUR GARDEN!

VERZINKTE OMHEINING
• 4 x 50 ft / 15.24 m
• 11 gage
• Verzinkt

169.⁹⁹
135.⁹⁹
of 5440 Funmiles

20% KORTING

MEGA BUY!

VEILIGHEIDS-SPIKES
• Eenvoudig zelf te bevestigen
• Verzinkt
• 1.22 m/4 ft

29.⁹⁹
24.⁹⁹
of 1000 Funmiles

15% KORTING

2X fun miles

KOOYMAN MEGASTORE NON-STOP DI 7AM TE CU 7PM Y DIADOMINGO 9AM PA 2PM
Kooyman Megastore Av. E. J. (Watty) Vos 20

WWW.KOOYMANBV.COM

BEKENDMAKING

Aruba,

Geachte abonnee,

Bent u één van onze abonnees die een automatische incasso bij de bank heeft?
Betaalt u minder dan Afls. 36,00 per maand? Dan verzoeken wij u uw opdracht met spoed aan te passen.

Of hebt u misschien een openstaande saldo, dan raden wij u aan contact op te nemen met Zulaika op telefoon nr 582-4333.

U kunt uw abonnementbetalingen online doen. Onze bankrekening nummers zijn als volgt:

Caribbean Mercantile Bank rekening nr. 20651903
Banco di Caribe rekening nr. 81027801
RBC Royal Bank rekening nr. 100031723
Aruba Bank rekening nr. 6000400190

AMIGOE
De Krant!!

FRASA INTERNATIONAL TRADING N.V.

CAREER OPPORTUNITY

Frasa International Trading N.V. is looking for a
Retail Sales Manager

The incumbent will plan and align the department with revenue targets of the company by directing sales techniques and managing customer relationships

Job responsibilities include:

- Coordination of sales team to support customers with strong pre and post-sale service
- Creating customer visit schedules that are in line with Frasa's operational structure
- Monitor and provide frequent analysis of sales performance of team members and accounts
- Reporting overviews on revenue, profitability, ROI and short-term plans
- Work directly with Sales Representatives, Brand Reps and Merchandisers ensuring appropriate product placement in customer outlets

Job requirements:

- Bachelors degree in Business Administration, Management or a related field
- Experience in a similar position or other related field
- Skilled in Microsoft Office, with strong knowledge of Excel and PowerPoint
- Strong self management, interpersonal and communication skills
- Verbal and written fluency in Papiamentu, English and Spanish, Dutch is an asset
- Local applicants only

Join our team of friendly professionals!

We offer competitive wages and excellent working conditions.

If you are interested please email a copy of resume to hr@frasaaruba.com. Only short listed applicants will be contacted.

Bringing the world of food to you...

AMIGOE
Meer dan alléén een krant!

Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!

Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!

Ben je al abonnee?
Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!

ABONNEER NU! 582-4333

Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com

AVP reageert kritisch op financieel-economisch beleid

Kabinet zet in op meer inkomsten voor budget 2019

ORANJESTAD — Het kabinet Wever-Croes zet voor volgend jaar in op fors hogere inkomsten voor de Arubaanse schatkist, waardoor het begrotingstekort voor 2019 op slechts 0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp), ofwel 25 miljoen florin, zal neerkomen.

Het begrotingstekort voor 2018 wordt door de regering geraamd op 3 procent van het bbp. Om vervolgens voor 2019 op een tekort uit te komen dat 130 miljoen florin minder bedraagt, wordt met name gerekend op hogere belastinginkomsten. De ‘crisistax’ (verhoogde bbo/bazv en bavp) zal voor het gehele jaar gelden, terwijl deze voor 2018 pas vanaf 1 juli voor staatsinkomsten zorgden.

“Ook wordt er ingezet op grotere naleving en beleidsbeslissingen bij belastingheffing. Dit zorgt ook voor meer inkomsten”, aldus premier Wever-Croes in een reactie aan de *Amigoe*. Haar kabinet zette eerder deze week een handtekening onder de begroting voor 2019, die voor advies nu eerst naar de Raad

van Advies en het College Aruba financieel toezicht (Caft) zijn gestuurd en vervolgens met de Staten worden gedeeld.

Privatisering overheidsdiensten
De minister-president geeft daarnaast aan dat het kabinet ‘minder zal investeren en minder kosten maakt’ en personeelslasten zal verlagen. Zo is er een ‘7-stappenplan’ voor overheidspersoneel: er geldt een vacatuarestop, contracten worden niet verlengd, en wordt het aantal overuren door ambtenaren strenger bewaakt. Ook komen er meer deeltijdbanen en wordt de uitstroom via de VUT gestimuleerd. “Er wordt volgend jaar een achtste stap aan toegevoegd”, zegt Wever-Croes.

“We gaan enkele overheidsdiensten privatiseren. We hebben dit nog niet verrekend in de begroting voor 2019 omdat we realistisch willen zijn en nog niet precies weten hoeveel het gaat opleveren.” Afgelopen juli spoorden zowel het Caft als staatssecretaris Raymond Knops van Koninkrijksrelaties de Arubaanse regering aan om ‘serieus werk’ te maken van het reduceren van personeelslasten.

Deadlines van Caft
De regering moet voor 15 december een door de Staten behandelde begroting voor 2019 met het Caft delen. Gaat het kabinet ver over de deadline heen, dan riskeert het een ‘aanwijzing’ van de Nederlandse regering. Maar Wever-Croes gaat er niet vanuit dat er zoveel obstakels zullen zijn en het de regering lukt om de begroting op tijd in te dienen. Statenlid Richard Arends van oppositiepartij AVP kijkt

reikhalzend uit naar meer informatie over de begroting van dit jaar en 2019. “Het verschil tussen begroting 2018 en 2019 is aanzienlijk: 130 miljoen. Wij hebben talloze vragen gesteld tijdens de laatste vergadering over de uitvoering van de begroting van 2018, maar er geen antwoord op gekregen. Het kabinet zei toen hierop niet vooruit te willen lopen. We zijn benieuwd naar het verichte kunst- en vliegwerk om het gat te dichten.”

Premier Wever-Croes stelt dat zij niet verwacht dat het tekort voor 2018 hoger zal uitkomen dan 3 procent. Dit is wat met het Caft en de Nederlandse regering is afgesproken; het tekort dit jaar mag niet meer zijn dan dat van 2017 (3,1 procent). “We zijn ‘on target’. We nemen stappen dat het tekort niet verder oploopt, zoals ook zal blijken uit supplementaire begroting in de Najaarsnota”, aldus de premier.

MEP en AVP ruziën over producentenvertrouwen

Wat normaal gesproken een voetnoot is in macro-economische rapportagecijfers, werd gisteren inzet van een publieke ruzie tussen huidig premier Evelyn Wever-Croes (MEP) en haar voorganger Mike Eman (AVP). Oppositieleider Eman haalde gistermorgen – gewapend met het lage indexcijfer voor producentenvertrouwen, dat in augustus was gepubliceerd door de Centrale Bank van Aruba (CBA) – fel uit naar de coalitieregering.

Eman onderstreepte dat de verschillende cijfers voor ‘business perceptie’ in het tweede kwartaal van 2018 een negatieve trend lieten zien. Ondernemers zouden een verslechteringen zien van het investeringsklimaat en ook minder verkopen verwachten.

Wever-Croes reageerde in een persconferentie gisteren geïrriteerd dat deze cijfers uit hun verband zijn gerukt. Ze benadrukte dat in het tweede kwartaal van 2018 de regering lastenverzwarende maatregelen, zoals de crisisheffing, aankondigde. Maatregelen die nodig waren om de slechte openbare financiën, die deze regering erfde van de vorige, te verbeteren, aldus de premier.

Het gewraakte CBA-rapport was aanleiding voor de minister van Financiën, Xiomara Ruiz-Maduro (MEP), om het CBA op te roepen ‘meer midden in de maatschappij’ te staan en vaker publiekelijk tekst en uitleg te geven door middel van persconferenties.

Voormalig directeur AZV:

‘Druk op terminale patiënten om door te gaan met behandelen’

Anco Ringeling gaat tijdens een afscheidsinterview bij AZV in op de discussie over euthanasie.

ORANJESTAD — “Patiënten die terminaal zijn, kunnen door hun eigen omgeving onder druk worden gezet om hun medische behandeling voort te zetten. Ook als de behandelend arts aangeeft dat dit verder geen zin heeft.” Dit is volgens oud-directeur Anco Ringeling de praktijk waarmee verzekeraar AZV te maken heeft en een thema dat onvoldoende bespreekbaar is.

door onze verslaggever
Mirte de Rozario

Ringeling sprak zich begin augustus uit over het op gang brengen van de discussie over het toestaan van euthanasie. Hij is er voorstander van om dit wettelijk te laten vastleggen, want nu is het nog strafbaar. Waarom noemde hij dit thema, vroeg de *Amigoe* tijdens het afscheidsinterview. “Ik wilde het aan de orde stellen, omdat het niet is geregeld en omdat euthanasie een taboe is.”

Moreel

AZV is een verzekeraar, benadrukt Ringeling, en geen behandelend kliniek. “Wat

we echter veel meemaken, is dat er op Aruba over het algemeen een morele verplichting heerst dat mensen van artsen eisen om een patiënt, een naaste, tot op het laatste door te behandelen. Zelfs als de behandelend arts aangeeft dat de patiënt is uitbehandeld.”

Ander afscheid

Het komt volgens Ringeling voor dat patiënten, onder druk gezet door de familie, naar het buitenland gaan – zoals Colombia – en dan ‘in een lijkist terugkomen’. “Ik zeg het cru, maar het is in bepaalde gevallen de realiteit. Die vergeefse medische behandeling was niet nodig geweest, de tijd die daaraan is besteed, had kunnen worden gebruikt om op een andere manier afscheid te nemen.”

Huisartsenzorg

Als patiënten uitbehandeld zijn, zou euthanasie een te bespreken thema moeten zijn. Maar dat gebeurt volgens Ringeling amper. “Het kan de patiënt helpen als het wel wettelijk geregeld zou zijn.” Hij noemt daarnaast ook de inzet van huisartsen op dit gebied. “De begeleiding van terminale patiënten valt onder de huisartsenzorg. Maar, en dan druk ik me voorzichtig uit, want ik ben geen arts, ik weet niet of alle huisartsen voldoende betrokken zijn bij terminale patiënten.” De *Amigoe* vroeg aan het Openbaar Ministerie (OM) of artsen in het verleden zijn vervolgd voor het meewerken aan euthanasie, maar de instantie laat weten dat er bij hen geen zaken bekend zijn.

Ook hogere ‘tipping fee’ voor Serlimar-klanten

ORANJESTAD — De commerciële klanten van Serlimar hebben in de loop van vorige week een brief gekregen waarin wordt aangekondigd dat ook zij het nieuwe hogere bedrag voor de ‘tipping fee’ moeten betalen. Hiermee is een einde gekomen aan de ongelijkheid die is ontstaan met het tarief dat is verhoogd van 60 naar 180 florin per ton afval, doordat de overheid een contract afsloot met Ecogas om het residentiële afval te verwerken. Serlimar schoot het verschil namelijk tijdelijk voor bij de eigen commerciële klanten.

De ‘tipping fee’ is het bedrag dat bedrijven moeten betalen voor het verwerken van afval. In het contract dat de overheid heeft getekend met Ecogas in juni om het huisafval te scheiden en te verwerken tot balen die begraven worden, is overeengekomen dat voor dit verwerken 180 florin per ton afval wordt gevraagd, een driemaal zo hoog bedrag als voorheen. Ook commerciële klanten van zusterbedrijf Ecotech, veelal grote bedrijven en ho-

Aanvoer van afval bij de Parkietenbos dump.

tels, moesten met onmiddellijke ingang het hogere tarief betalen. De bedrijven die klant bij Serlimar zijn, hoefden echter nog steeds maar 60 florin per ton te betalen, het oude tarief. In een interview met de *Amigoe* bevestigde Serlimar-woordvoerder Twyma van der Biezen vorige week dat het verschil door Serlimar bijgelegd werd en ze benadrukte dat het om een tijdelijke situatie ging. “Het bedrag is ook opgenomen in

de begroting van de overheid”, legt ze uit. Dit creëerde echter een ongelijkheid, bedrijven konden in theorie hun Ecotech-diensten opzeggen en hun afval via kleinere bedrijven laten ophalen, die het naar Serlimar brachten en daar maar 60 florin voor betaalden. Toen de *Amigoe* Van der Biezen woensdag hierover benaderde, zei de woordvoerder dat dit niet de bedoeling is en dat er vanaf vorige week dinsdag brieven de deur zijn uitgegaan

waarin wordt aangekondigd dat ook commerciële klanten van Serlimar per direct het nieuwe, hogere, tarief moeten betalen. “We gaan naar een andere manier van afval verwerken en dat kost nu eenmaal geld. We kunnen niet blijven subsidiëren, we moeten zakelijker denken. Ook moeten we grote investeringen gaan doen, dat wordt allemaal verwerkt in het nieuwe tarief”, aldus de woordvoerder.

4 bejaarden en chauffeur even spoorloos

ORANJESTAD — Een wit busje met daarin vier senioren en hun chauffeur reed gisterenmiddag rond drie uur vanaf het bejaardentehuis Fudacion Paraiso weg en was vanochtend om half tien nog steeds niet terug. Niemand wist waar de vijf waren, waardoor er onrust ontstond. De politie besloot een grootschalige zoekactie te starten en riep de gemeenschap op om mee te zoeken. Een halfuur later, iets voor tien werden de bejaarden en de chauffeur levend teruggevonden bij Blackstone Beach, in de buurt van Andicuri. Twee toeristen zagen de auto staan en informeerden de gids van hun bustour, deze verwittigde de autoriteiten en wees de weg aan de patrouille. Het personeel van Arikok en het Rode Kruis kwamen ter plekke om hulp te bieden aan de ambulance. Deze bracht de mensen naar de politiewacht van Santa Cruz voor medisch onderzoek. Iedereen was nog in goede gezondheid. Naar verluidt heeft de chauffeur verklaard dat hij de weg kwijt was geraakt.

IN HET KORT

Justin arriveert op Aruba

Justin Fernandez-Pedra, de negenjarige jongen die vorige week donderdag overleed in Miami, arriveerde gisteren op Aruba. Zijn vader, moeder en de rest van zijn familie waren erbij toen zijn stoffelijke resten op het vliegveld aankwamen. Justins vader vertelde dat Justin van karten hield en daar veel trofeën mee heeft gewonnen. Daarbij zei hij dat hij wenste dat hij er nog kon zijn om verder te gaan met zijn hobby en meerdere prestaties op zijn naam zou krijgen. Om Justin te herdenken zal er zaterdag een ceremoniële mis plaatsvinden in de Santa Teresita kerk in San Nicolas om 16:00 uur.

Schoolinbraak

De directrice van Graf Von Zinzendorf, een school in San Nicolas, deed afgelopen woensdagochtend aangifte van inbraak. Zij constateerde dat toen ze maandagavond op het terrein aankwam, er een lamp aan de oostelijke gevel vernield was. Ook liet ze weten dat er een luik van klas 5 werd geopend en er een hand naar binnen was gestoken. Het Bureau Forensisch en Technisch Onderzoek (BFTO) werd ingeschakeld voor verder onderzoek.

Raming

Een patrouille werd woensdag opgeroepen voor diefstal bij een huis in de Fonteinweg in San Nicolas. Eenmaal aangekomen sprak de patrouille met de eigenaar van het perceel. Zij verklaarde dat er negen ramen afkomstig van het bedrijf X3M Home werden gestolen. De ramen stonden aan de oostelijke gevel van het huis. De eigenaar zag de ramen voor het laatst op 18 september 2018, om ongeveer 19.00 uur. De ramen zaten nog in hun verpakking op het moment dat ze werden weggenomen.

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

BREAST CANCER SUPPORT GROUP

Mary Joan

Address: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

Bij beschikking van 6 september 2018 behorende bij EJ nr. AUA 2018001100 van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba is **Susanna Geerman**, geboren op 10 november 1927 onder curatele gesteld, met benoeming van haar dochter **Maria de Coromoto Sanchez** tot curatrice.

De curatrice, mw. Maria de Coromoto Sanchez

VACATURE

zoekt per 1 november een

Receptionist(e)

Je bent het eerste aanspreekpunt voor patiënten en derden en daarmee ‘het gezicht van de praktijk’. Je hebt een dienstverlenende en patiënt-gerichte instelling. Je werkt volgens professionele richtlijnen en volgt de werkinstructies en protocollen van de organisatie.

De ideale kandidaat:

- Kennis van de talen Nederlands, Papiamentu, Engels en Spaans;
- Kennis van o.a. Quickbooks en Microsoft Office;
- Kennis van tandheelkunde en ervaring binnen een tandartspraktijk;
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid;
- Integriteit bij de omgang met vertrouwelijke (patiënt)informatie;
- Eigen vervoer;
- Een pro-actieve instelling;
- In bezit van een werkvergunning.

Wij bieden:

- Een uitdagende functie binnen een kleine, informele organisatie;
- Een marktconform salaris;
- Gunstige werktijden.

Jouw sollicitatie:
Wil je meer weten, dan ontvangen wij graag jouw reactie. Je kunt je motivatie en CV mailen naar: info@arubadentalclinic.com.

Daverend Jazz-weekeinde op Aruba

ORANJESTAD — Met een daverende pre-jazzfestival jamsession ging afgelopen woensdagavond bij Casibari Café het alweer twaalfde Caribbean Sea jazz festival (CSJF) van start.

door onze verslaggever
Bert De Vies

De vele Internationale muziekvrienden kwamen elkaar weer tegen in een ongedwongen sfeer. Op het mooie buitenpodium van Casibari Café waren allerlei unieke muzikale combinaties te horen. De internationale muzikanten mengden zich met de lokale topmuzikanten. Er werd naar hartelust gejammed op zeer hoog niveau. Veel internationale artiesten waren woensdagavond amper een paar uur op het eiland. De eventuele jetlag was snel vergeten en werd subiet weggespeeld. De voltallige damesgroep Anacoana uit Cuba zat aan een lange tafel eerst te genieten van een Casibari Burger, maar toen onze lokale gitaarheld Sergio Janssen het befaamde 'Chan Chan' inzette, werd het podium snel ingenomen door de prachtig uitzijende zangeressen van de band. Het was nog even moeilijk geweest om alle dames van een geldig reisvisum te voorzien. De soepelheid van de diverse instanties, die natuurlijk een eventueel niet doorgaan van het concert van de dames niet op hun geweten wilden hebben, zorgde voor uiteindelijk voor een vlotte afwikkeling. Dank daarvoor. Anacoana werd alweer 88 jaar geleden in Cuba opgericht en bestaat ook dit jaar weer uit talentvolle pas afgestudeerde muziekstudenten. Het gaat hier vooral om het echte 'sisterhood'-gevoel. In de dertiger jaren geloofde men nog dat vrouwen niet

de echte Son Cubano konden spelen. Elf zusters besloten een muziekgroep op te richten. Ze werden razendsnel populair en speelden zelfs met de legendarische Celia Cruz. De groep werd officieel Cubaans muzikaal erfgoed. De huidige opstelling speelt contemporary Latin muziek. De oude Cubaanse Timba-muziek wordt weer in een nieuw jasje gestoken. Vanavond kunt u genieten van deze superband die op het grote Padu-podium een geweldig concert zal afleveren.

Latin Feel

Maar er is nog zo veel meer moois te horen. Wat dacht u van de Colombiaanse Latin grootheid Jorge Celedón? In 2007 speelde hij nog voor de Amerikaanse president in het Witte Huis. De meerzijdig Grammy-winnaar heeft de accordeon een vaste plaats in zijn orkest gegeven. Zijn Vallenato-muziek komt oorspronkelijk uit het Caribische gedeelte van Colombia, maar de inbreng van de accordeon is toch eigenlijk te danken aan het ontdekken van de buitengewone klank van dit instrument zoals het altijd al klonk in de traditionele Arubaanse muziek. In de Purple-zaal geven lokale muzikhelden de gebroeders Koolman, Jeanoir (gitaar) en Pierre (drums) samen met hun maatje Jean Paul Laclé (bas) een tribute aan het fameuze Caribbean Jazz Project. Ze hebben de oude steelpan-speler van de traditionele band Andy Narell en niemand minder dan de in New York woonachtige toetsenist Etienne Stadwijk erbij gehaald. Een prachtige mix van lokale en internationale artiesten. De vrijdagavond met een *Latin feeling* brengt u verder een ongelooflijk groot aanbod van nog veel meer topartiesten.

Ritmes en Grooves

Het wordt op de zaterdagavond weer allemaal dik overgedaan. Op deze avond

Foto: Rowald de Graaf

Het muzikale voorproefje van het Caribbean Sea Jazz Festival.

ligt de nadruk wat meer op jazz, soul en poprock. Op het Padu-podium staat om half tien de R&B en soul-formatie Sister Sledge op de planken. De dames gingen vanuit het gospelkoor

in de plaatselijke kerk zo de internationale concertpodia op. Vooral na de wereldhit 'We are family' in 1979 kwamen de platenverkopen dik boven de 15 miljoen uit. Later volg-

den er nog hits als 'The greatest Dancer' en 'Lost in Music'. Kathy Sledge is nog steeds de frontvrouw van de swingende band. In de Purple-zaal kunnen jazzliefhebbers watertanden

met de legendarische Yellow Jackets, met een mix van virtuoze Jazz en R&B wisten ze al veertien Grammy's te winnen. Het festival wordt afgesloten met de Nederlandse rockband Di-rect. De mannen kwamen negentien jaar geleden als een soort schoolband bij elkaar. Ze werden razendsnel populair en werden in Nederland rond 1999 echte meisesidolen. Inmiddels zijn ze nog steeds populair en hebben de afgelopen tijd op veel grote popfestivals in Nederland gespeeld, waaronder Pinkpop. De band kreeg in 2010 een nieuwe zanger, er kwam een gitarist en keyboardspeler bij en op dit moment is de band ook uitgebreid met een blazerssectie. De ritmes en grooves van helden als James Brown bepalen de nieuwe sound van Di-rect

Tevreden sponsors

Op donderdagmiddag gaf top drummer Oscar Kraal die we ook terug gaan zien op 'The naked Stage', een drumpodium midden op het festivalterrein, de officiële afslag van het evenement. Tijdens de daaropvolgende persconferentie verklaarden de sponsors als ATA, Luchthaven Reina Beatrix, Renaissance en Divi Resorts zeer tevreden te zijn met het jaarlijkse Jazzfestival. Er worden circa 5000 toeschouwers verwacht, waaronder zeker 1500 buitenlandse gasten die speciaal voor het Caribbean Sea Jazz Festival een reis naar Aruba maken.

Gangmaker op zijn eigen jazzfeest

De grote gangmaker achter het jaarlijkse Caribbean Sea Jazz festival is de nu 49-jarige Erik Jan Eman. Hij kwam in 1993 vanuit Den Haag naar Aruba. Hij speelde aanvankelijk keyboards, maar na een ontmoeting met de toen pas afgestudeerde gitarist Martin Buitenweg in café The Paddock besloot het tweetal

een band op te richten. Het resulteerde in een samenwerking die tot op de dag van vandaag stand heeft gehouden. Martin adviseerde hem basgitaar te gaan spelen en zo ontstond de legendarische Arubaanse band Jemm. Het vak van muzikant leer je natuurlijk het beste tijdens live concerten.

En ja, als je dan vier dagen per week van 1993 tot 1999 in de fameuze Cellar speelt dan ontstaat er wel een snaarstrakke band. Als je dan ook nog een mooie blonde dame, die in een Northsea Jazz Festival shirt rondloopt, én achter de bar werkt én jouw liefde beantwoordt dan is één en één gauw twee. Inmiddels is Martha alweer jaren de vrouw van Erik. Zij zorgt momenteel voor de financiën van het Festival. Ook is er dit jaar weer de inmiddels doorgewinterde crew van dezelfde mensen die zorgt voor artiestenbegeleiding, licht, geluid en alles wat er verder bij zo'n complexe organisatie komt kijken.

Lekkerbekken en kunst

Rest mij nog te melden dat er ook dit jaar weer een fantastisch *food court* is opgebouwd. Daar is voor iedere lekkerbek wel wat te vinden. Ook is er weer de jaarlijkse kunstgalerie met het beste werk van lokale kunstenaars.

Betaald wordt er op het festival met tokens (2 florin per stuk). Een weekendpas kost in de voorverkoop 120 dollar. Dagkaarten in de voorverkoop kosten 65 dollar en zijn verkrijgbaar bij Casibari Café, Superfood, Citgo, Plaza Bookshop, Plaza Café en MooMba Beachbar. Er zijn ook nog VIP-tafels te regelen (leuk cadeau voor vrienden en zakenrelaties). Ga voor meer info en het volledige programma naar www.caribbeanseajazz.com of bel met 5880211. Ik zie u daar, tot gauw.

Cu imenso tristeza Arubaanse Zwembond ta anuncia fayecimento di

Adolf Mariano Hoevertsz

Na bida suegro di nos Secretaria General Esther Croes y abuelo di nos atleta Kyra Hoevertsz. Nos ta desea Orlando, Nicole, Esther, Kyra, Joshua y demas famia hopi forza durante e dianan difícil aki.

Cu Adolf (Dolf) sosega na pas den brasa di senior.

"Those we love don't go away ; they walk beside us every day...unseen, unheard, but always near, still loved, still missed and very dear"

"Give thanks to the Lord, for He is good;
For His loving kindness is everlasting"
Psalm 118

Met pijn aan ons hart delen wij van YMCA of Aruba u mede het heengaan van:

Dhr. Adolf Mariano Hoevertsz "Dolf"

*29 Augustus 1939 - †17 september 2018

In leven vader van onze Vice-Voorzitter in het Bestuur van de YMCA of Aruba, dhr. Orlando Hoevertsz. Het Bestuur, het management, het personeel en alle vrijwilligers wil dhr. Orlando Hoevertsz en familie heel veel sterkte toewensen met het heengaan van zijn vader.

Moge dhr. Adolf "Dolf" Mariano Hoevertsz in God's rijkdom zacht rusten

FPNC
Fundacion Pa Nos Comunidad

AXION
Autoparts

PROMO
FREE
GASOLINE

CUMPRO AFL. 85
OF MAS Y HANJA UN COUPON DI
AFL. 25
DI GASOLINE
VALIDO: 03/09 TE CU 30/09
TANKI LEENDERT
☎ 587 7451

End of SUMMER Sales Event
Up to 10% discount

Sales Event
Saturday Sept. 22, 2018
9:00 AM – 1:00 PM
Banks will be present

AWG 6,295.00 discount
NOW AWG 56,655.00*

2.5L Turbocharged DI Diesel Engine, 5-Speed Manual Transmission, USB Port, Manual A/C, Wide 2DIN AM/FM CD display audio, ABS with EBD, Airbags (Driver & Passenger) Power Windows, Keyless Entry, Center Door Locks, Cruise Control, Outer Hooks, Rear Body Guard Frame, Chrome Rear Cargo Step Bumper, Fabric Seat, Front Type Separate Seats.

*Price is for 2018 L200 D/C 4WD GL 2.5TD 5M/T and is excluding BBO/BAZV/BAVP and while supplies last.

L200 D/C 4WD GL

MITSUBISHI MOTORS
Drive your Ambition

YRAUSQUIN
Call: (297) 524 4444
info@yrausquin.com / www.yrausquin.com

Linking Orange conference

De creatieve economie stimuleren

ORANJESTAD — Stichting GoCultura organiseert op vrijdag 16 november een conferentie waarmee ze de creatieve industrie wil ondersteunen en helpen ontwikkelen. ‘Linking Orange’ wordt van 08.00 tot 13.00 uur gehouden in de ballroom van het Marriott hotel. GoCultura heeft verschillende gastsprekers uitgenodigd en belooft een ‘creatieve en interactieve bijeenkomst’ voor alle deelnemers. Het moet een jaarlijks terugkerend evenement worden.

door onze verslaggever
Nadine Salas

Het thema van de eerste editie luidt ‘Placing culture and creativity at the heart of the Aruban sustainable development’. Mocht sommigen dat enigszins bekend in de oren klinken, het is ook van de thesis van Thais Franken, die hiermee afstudeerde aan de Universiteit van Aruba en nu een Master doet in Maastricht. Zij is een van de gastsprekers van de conferentie. GoCultura heeft de scriptie laten drukken als boek, iedere deelnemer aan de conferentie ontvangt een exemplaar, dat zegt GoCultura mede-oprichter en organisator Edjean Semeleer tijdens de aankondiging van het evenement, samen met de voorzitter van de stichting Arthur Loefstok en bestuurslid Majorie Vermeer. De conferentie wordt gemodereerd door Emerita Emerencia. Semeleer legt uit dat GoCultura vorig jaar augustus is opgericht om de culturele en artistieke sector te helpen groeien, door deze logistiek en technisch maar ook financieel te steunen. Dit doen ze door verschillende projecten te organiseren die een podium bieden maar ook fondsen opleveren. Vanaf januari gaat de stichting ook projecten van aanvragers subsidiëren. “We willen bewustzijn kweken, je hoeft niet te wachten tot de regering iets doet, je kunt

Foto: Nadine Salas

Edjean Semeleer tijdens de persconferentie.

zelf kansen creëren”, zegt Semeleer. “We organiseren activiteiten zoals workshops, lessen, conferenties en dergelijke om lokale artiesten de kennis en de instrumenten te geven om zich te ontwikkelen tot succesvolle culturele entrepreneurs.”

Sprekers

De sprekers leggen de nadruk op verschillende aspecten en invalshoeken die van positieve invloed zijn op onze maatschappij”, vertelt Semeleer. Naast Franken spreekt bijvoorbeeld ook Zetsia Ponson, de secretaris-generaal van Unesco Aruba over het belang van het behouden van cultureel erfgoed, maar ook het creëren van gelijkheid voor alle culturen.

Fundacion Museo Arubano (FMA) directeur Any Vrolijk en curator Renwick Heronimo geven een presentatie over de culturele rijkdom van San Nicolas. Ze laten zien hoe de diversiteit aan culturen impact heeft gehad en nog kan hebben op het stadshart. San Nicolas moet gezien worden als het centrum van erfgoed, kunst en cultuur. “Als je naar Aruba bent geweest en je hebt

San Nicolas niet bezocht, ben je niet op Aruba geweest”, stelt Semeleer. “Zodat wanneer we later terugkijken naar het heden, kunnen zeggen dat kunst en cultuur de succesformule bleek die San Nicolas uit het slop haalde.”

Ook de productspecialist van Aruba Tourism Authority, Isha Kock, spreekt tijdens de conferentie. Zij gaat het hebben over waarom het niet alleen belangrijk is om te innoveren maar ook het culturele erfgoed levend te houden. “We dreigen onze ‘island charm’ kwijt te raken. De toerist van vandaag wil niet alleen vakantie maar een unieke ervaring, een culturele bestemming, en dat kan door de sector te stimuleren”, legt Semeleer uit.

Beleidsadviseur van Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (Dezhi), Gerald (Gino) Kock gaat het hebben over het raamwerk dat geactiveerd moet worden om te kunnen spreken van een creatieve economie. “Als stichting willen we niet alleen praten maar ook actie ondernemen en Kock gaat veel concrete voorbeelden geven en welk be-

leid er ontwikkeld wordt”, zegt Semeleer. Semeleer wil dat mensen geïnspireerd naar huis gaan om wat ze geleerd hebben ook echt toe te passen. Daarom is de laatste spreker Edward Erasmus. “Zijn rol is om praktische instrumenten te geven waar mensen mee aan de slag kunnen. En ook de stappen die we kunnen zetten om als creatieven, maar ook als land, de transitie te maken van creatief zijn naar iets van waarde kunnen creëren.

Orange Economy

“We praten niet alleen over waarom het zo belangrijk is dat iedereen vanaf jonge leeftijd gestimuleerd wordt maar om creatief te zijn en dat we hiermee een ‘orange economy’ activeren door de creatieve in-

dustrie een impuls gegeven”, legt Semeleer uit. De term ‘orange economy’ staat voor de economie die gedreven wordt door de creatieve en culturele sector. Ook bij het logo van de stichting is gekozen voor oranje, de kleur die staat voor creativiteit. “Voor GoCultura zijn niet alleen de inkomsten belangrijk maar ook de sociale impact die het op de samenleving heeft. Het schept niet alleen banen”, zegt Semeleer.

Hij verwijst hierbij naar het boek ‘La economia naranja’, dat de Colombiaanse president Iván Duque vijftien jaar geleden schreef, waarin hij met cijfers aantoonde hoeveel inkomsten de creatie economie genereerde voor Colombia. “De Caribische en Latijns-Amerikaanse regio’s zijn rijk aan culturele bronnen maar profiteren hier nog niet voldoende van”, stelt hij. “Aruba is een van de meest creatieve eilanden in de regio, die kans moeten we met beide handen aangrijpen. Wellicht maken we onderweg wat fouten, maar verloren kansen keren nooit meer terug.”

Conferentie

De kaartjes voor de conferentie kosten 175 florin en zijn inclusief het boek, een koffiepaus en een lichte lunch. “Door een kaartje te kopen maken mensen niet alleen deel uit van onze beweging maar dragen zo ook bij aan de middelen om projecten van kunstenaars mogelijk te maken”, aldus de organisator. Meer informatie is te vinden op sociale media van de organisatie en de website www.gocultura.org.

Gong familie Ecury geschonken aan Nationaal Archief

ORANJESTAD — Het Nationaal Archief (ANA) werd begin deze maand verrast met een schenking van de familie Ecury. Deze koperen gong hing in het huis van Dundun Ecury en Anna Paulina Ecury-Ernst aan de Schelpstraat 42, waar nu het Historisch Museum is gehuisvest. In de Amigoe van gisteren schreef Evert Bongers uitgebreid over dit historische pand. Vroeger werd de gong geslagen rond etenstijd om de familie bij elkaar te roepen. Boy Ecury, kleinzoon van Dundun en Anna en zoon van Nicky die samen met de oude Boy Ecury in het verzet zat tijdens de Tweede Wereldoorlog, schonk de gong aan het Nationaal Archief, om het te behouden en het beschikbaar te maken voor onderzoek.

Via livestream meekijken

Scholen treffen elkaar sportief

ORANJESTAD — Instituto Biba Saludabel y Activo (Ibisa) organiseert de Scholencompetitie Trefbal 2018-2019. Meerdere scholen hebben zich ingeschreven voor de wedstrijden die deze week op woensdag zijn begonnen en tot en met volgende week dinsdag duren.

Foto: Ibisa

Trefbalcompetitie in de sporthal van St. Cruz.

De wedstrijden (op 19, 20, 21, 24 en 25 september) worden gehouden in het Centro Deportivo Betico Croes in Sta. Cruz. Wie de jonge sporters aan het werk wil zien, is welkom op de publiekstribune. Maar, Ibisa zendt de wedstrijden ook uit via een livestream op Facebook, elke speeldag vanaf 14.30 uur. Wie de livestream heeft gemist, kan de wedstrijd naar keuze bovendien op een later moment via internet te-

Kunstfestival voor kinderen en jongeren

ORANJESTAD — Het ‘You Have A Talent Event’ (UHAT), een festival voor visuele kunst voor kinderen en jongeren, keert deze maand terug. Organisatoren noemen de succesvolle editie van vorig jaar als reden om het project weer op te zetten. UHAT is een laagdrempelig festival voor visuele kunst waar deelnemers aan een aantal workshops kunnen deelnemen en hun werken aan een breed publiek kunnen laten zien. De workshops worden gegeven door professionele kunstenaars. Ze vinden plaats in het auditorium van het EPI-College in Oranjestad van 24 tot en met 28 september tussen vier uur ‘s middags en acht uur ‘s avonds. Deelname kost slechts 5 florin en aanmelden kan door te mailen naar uhatinfo@gmail.com of te whatsappen naar 732-6334 of 563-9733. Thema voor dit jaar is ‘Sharing a smile with a disabled child.’ Voor tieners is het thema ‘Don’t throw it away! Be creative and recycle it!’

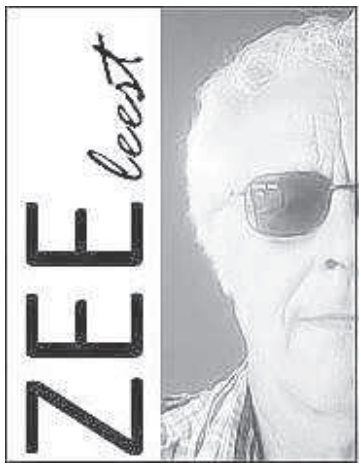
ZEE leest

Een kindveilige kerk

Nico van der Zee bespreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

We zaten met een groepje vrienden bij elkaar toen iemand met de bekentenis kwam ooit misdienaar te zijn geweest. Dat leverde nogal wat hilariteit op en opmerkingen over de intieme relatie tussen de misdienaars en pastoors en kapelaans. Ongetwijfeld hadden we teveel gedronken of gebloed, dus werd het onderwerp uitputtend behandeld tot groeiend ongenoegen van de ex-misdienaar. Het is geen verhaal dat gisteren speelde – ik heb sinds mijn studententijd jaren niet meer gebloed – maar het is een voorval van bijna vijftig jaar geleden. Toen was het al bij iedereen bekend dat tussen de tegenwoordigers van de katholieke kerk en de hun toevertrouwde kinderen vaak vreemde dingen gebeurden. Iedereen wist het, niemand deed iets. Net zoals iedereen wist dat dienstmeisjes geregeld bezwaand werden door rijkeluijszontjes of hun pa. Dat bazen hun ondergeschikten af en toe tot seks dwongen. We vonden het bijlijkbaar bij het leven horen.

Godzijdank is de wereld veranderd. Iedereen weet nu hoe vreselijk de gevolgen van seksueel misbruik zijn, hoe mensen daar hun hele leven door achtervolgd worden. We hebben gelukkig ook ons ontzag voor autoriteiten verloren. #MeToo had vijftig

jaar geleden evenveel recht van bestaan, maar we moesten blijkbaar een bepaalde ontwikkeling doormaken om nu echt aandacht te krijgen voor misbruik en om de daders aan de kaak te stellen.

Terwijl de wereld veranderde, bleef de kerk hetzelfde. De Nederlandse krant NRC publiceerde vorig weekend een overzicht van misbruikzaken in de Rooms-Katholieke Kerk van Nederland. Een schrikbarend overzicht. De helft van de bisschoppen uit de afgelopen decennia was negatief betrokken bij misdaadzaken. In de meeste gevallen ging het erom dat zaken in de doofpot verdwenen en dat slachtoffers genegeerd werden. De geestelijke werd gewoon overgeplaatst naar een andere parochie om daar vervolgens weer een onfrisse start te maken. Vier Nederlandse bisschoppen gingen zelf buiten hun broekje en boekje en maakten zich schuldig aan seksueel misbruik. Het duurde lang voordat de kerk toefat wat iedereen wel wist, namelijk dat kapelaans, priesters

en bisschoppen zich vreselijk hebben misdragen. Men kwam niet verder dan excuses en af en toe betaling van smartengeld.

De kwestie speelt nu op het hoogste Roomse niveau. De paus zal stelling moeten nemen, al gaan er geruchten dat ook hij betrokken was bij doofpotaffaires. Het is allemaal veel te laat. Men had het celibaat al lang moeten afschaffen en bijvoorbeeld ook vrouwen moeten toelaten tot kerkelijke ambten, zodat een normaal geestelijk gezond klimaat in de kerk kon ontstaan. Maar Rome wil van geen verandering weten, daar staat de klok al meer dan 1000 jaar stil. Ondertussen stromen de kerken leeg. Vijftig jaar geleden noemde 40 procent van de Nederlanders zich katholiek, nu bezoekt nog maar 1 procent van de Nederlanders op zondag de mis. Veel parochies moeten fuseren of worden opgeheven door gebrek aan belangstelling. Niet alleen gebrek aan belangstelling van parochianen, het blijkt ook onmogelijk om nog Nederlanders te vinden die priester willen worden. Kerkgebouwen staan steeds vaker leeg, moeten een andere bestemming krijgen of gesloopt worden. De schatting is dat over een jaar of tien er nog maar vijftien parochies in Nederland zijn.

Een goede zaak vindt Volkskrant-columnist Bert Wagendorp: minder parochies en de bijbehorende geestelijken, dat komt de kindveiligheid ten goede.

Uitnodiging

Algemene Deelnemersvergadering

Datum: donderdag, 27 september 2018

Tijd: 7:00 p.m. - 8:30 p.m.

Plaats: Hilton Aruba Caribbean Hotel & Casino

APFA nodigt haar deelnemers en gepensioneerden uit voor de Algemene deelnemersvergadering 2018. In de vergadering informeren wij u over de ontwikkelingen van uw pensioenfonds en wordt het Jaarverslag 2017 van APFA gepresenteerd.

De opzet van deze vergadering is interactief; om actief deel te kunnen nemen, vragen wij u om astublieft uw cel of tablet mee te nemen. Registratie vereist een geldig identiteitsbewijs en begint om 6:00 pm.

Seroe Blanco 4, Oranjestad Aruba | (297) 525 2732 | www.apfaruba.org

Uw pensioen is uw toekomst. Blijf goed op de hoogte!

Advertorial

‘Christmas Memories’ nieuw thema Renaissance Convention Center

ORANJESTAD — In het Renaissance Convention Center (RCC) werd onlangs een ‘Christmas Pre-Launching’ gehouden samen met enkele klanten en hun vertegenwoordigers. De klanten en vertegenwoordigers mochten als eersten de decoraties en de sfeer van de eindejaarsperiode ervaren.

Dit jaar wordt er op ‘Christmas Memories’ gefocust en in het kader van dit thema heeft Renaissance Convention Center verschillende fotobooths opgesteld voor de bezoekers. Het idee achter het thema van dit jaar is bezoekers de gelegenheid te bieden om hun eigen ‘Christmas Memories’ bij Renaissance Convention

Center te maken. De fotobooths zijn bijna drie meter hoog en mooi gedecoreerd met de kleuren wit, zwart en rood. Bezoekers kunnen kiezen tussen een ‘foto-frame’ en een ‘kerstkrans’ om hun eigen onvergetelijke herinneringen te maken. Het culinaire team van Renaissance Aruba heeft zoals elk jaar een uitstekend menu in elkaar gezet. Er worden de bezoekers dit jaar ook pakketten aangeboden inclusief eten en drankjes. Het is geen geheim dat alle ‘Christmas Events’ bij het Renaissance Convention Center een speciale hint hebben. Voor reserveringen neem je contact op via email mmtheijzen@arubarenaissance.com en sfortin@arubarenaissance.com of je kunt bellen naar 523 6404.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O’s tad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
		Fundacion Respetami	582-4433
		Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
		Fundacion Diabetico Arubano	593-0507
		Twelve Step Meeting AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
		Fundacion Amor Pa	568-4739
		Prohimo	564-8849
		NA Acceptance Group	565-7500
		Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-8984
		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
		Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004
— San Nicolaas —			
Ambulance	584-5050		
BGD Oranjestad	527-2782		
Veterinaire Kliniek	582-1720		
Animal Shelter	582-1623		
— Botica —			
4 Centro Medico	584-5794		
Aloë	584-4606		
Central	585-1965		
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

Advertorial

Stichting Bloedbank ontvangt donatie van de Universiteit van Aruba

ORANJESTAD — De studenten van de Faculty of Hospitality and Tourism Management (FHTM) van de Universiteit van Aruba hebben onlangs een donatie aan de Stichting Bloedbank Aruba overhandigd.

Tijdens het Food Truck Festival dat op 27 en 28 april 2018 werd gehouden, hebben de studenten van de FHTM een ‘lifesavers Kids Corner’ in elkaar gezet om fondsen voor de Stichting Bloedbank Aruba in te zamelen.

Het idee van de ‘Kids Corner’ was om de kinderen die samen met hun ouders naar het Food Truck Festival kwamen, te vermaken met verschillende activiteiten. Naast het vermaken hadden

de studenten van de FHTM ook de visie om bewustwording over bloeddonaties bij de kinderen te creëren. Tijdens het festival konden de ouders 10 florin doneren om de kinderen in de ‘lifesavers kids corner’ te kunnen laten spelen. Naast de 10 florin donatie, werd er ook geld ingezameld in dozen die over het hele festival verspreid stonden.

Zo verzamelden de leerlingen een mooi bedrag van

2160 florin en overhandigden dit aan Raymond Maxwell van de Stichting Bloedbank Aruba. Maxwell bedankte de leerlingen voor hun initiatief en bewoerdte de inspanning omdat zij ook nieuwe donors hebben gewonnen voor de stichting.

FHTMS bedankt de Aruba Tourism Authority (ATA) die FHTMS heeft benaderd om de Kids Corner te organiseren en voor alle materiaal dat zij sponsorden zodat alle fondsen naar de Stichting Bloedbank konden. Speciale dank gaat naar de Stichting Bloedbank, alle studenten en leden van de FHTMS.

BVN		
15:05 NOS Journaal	6:00 VRT Journaal	
15:10 Sesamstraat	6:45 M	
15:30 Brugklas	7:30 NOS Journaal	
15:40 Het Klokhuis	7:55 Weerbericht Europa/Afrika	
15:55 Studio Snugger	8:00 Flikken Rotterdam	
16:10 NOS Jeugdjournaal	8:50 TV Show	
16:15 Blokken	9:40 Nieuwsuur	
16:45 Thuis	10:25 Weerbericht	
17:10 Dagelijkse Kost	Amerika/Caribiën	
17:25 EenVandaag	NOS Studio Sport	
17:55 NOS Studio Sport	Eredivisie	
18:00 VRT Journaal	11:00 Pauw	
18:45 M	11:55 Iedereen beroemd	
19:30 NOS Journaal	12:00 VRT Journaal	
19:55 Weerbericht Europa/Afrika	12:35 Laat mij maar lopen	
20:00 Flikken Rotterdam	13:20 Herbestemming	
20:50 TV Show	13:50 BinnensteBuiten	
21:40 Nieuwsuur	14:15 MAX Geheugentrainer	
22:25 Weerbericht	14:35 Tijd voor MAX	
Amerika/Caribiën	15:15 Weekoverzicht SpangaS	
NOS Studio Sport	16:05 NOS Journaal	
Eredivisie	16:15 Sesamstraat	
Pauw	16:30 W817	
23:55 Iedereen beroemd	17:00 Willem Wever	
	17:25 EenVandaag	
	17:55 NOS Studio Sport	
	18:00 VRT Journaal	
	18:35 De Klas	
	19:15 André van Duin's Animal Crackers	
	19:40 NOS Journaal	
	20:00 Weerbericht Europa/Afrika	
	20:05 Beste Zangers	
	21:00 Ik Vertrek	
	21:50 Nieuwsuur	
	22:20 Weerbericht	
	Amerika/Caribiën	
	NOS Studio Sport	
	Eredivisie	
	22:25 NOS Studio Sport	
	Iedereen beroemd	
	23:15 NOS Studio Sport	
	23:40 Iedereen beroemd	
	compilatie	

Aankomsttijden
Cruiseschepen
Zaterdag, 22 sept '18
Geen cruiseschepen in poort
Zondag, 23 sept '18
Geen cruiseschepen in poort
Maandag, 24 sept '18
Geen cruiseschepen in poort
Dinsdag, 25 sept '18
Geen cruiseschepen in poort

Dienstdoende huisartsen
Vrijdag, 21 sept. 2018
Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost
Hospitaal 527-4580
Dr. Cayama
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. Luchmun
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica 4
Centro Medico
584-5794
Apotheek nachtdienst
Oranjestad
Botica St. Anna
586-4010

ZATERDAG			
22 SEPTEMBER 2018			
Zonnig met wind vanuit het Oost tussen 28 en 39 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
32°	37°	28 km/u	25%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:29	18:36	10 v/d 10	
VRIJDAGAVOND			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 24 en 37 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
28°	31°	24 km/u	25%
Maansopgang	Maansondergang		
17:14	05:14		

COLOFON		
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.		
Tel: (297) 582-4333		
Fax: (297) 582-2368		
Bilderdijkstraat 16		
Postbus 323,		
Oranjestad, Aruba		
Directie:		
Michael Voges		
mvoges@amigoe.com		
Grecia Willems		
gwillems@amigoe.com		
Redactie:		
Alex Lacle (hoofd redacteur)		
Mirte de Rozario		
Melissa Stamper		
Nadine Salas		
Sophie Lodewijks		
arubaredactie@amigoe.com		
Verkoop Algemeen:		
Zulma Kock		
avisoaruba@amigoe.com		
Verkoop/Acquisitie		
Rushilene Lejuez		
rlejuez@amigoe.com		
H&H Magazine Coordinator		
Natasha Tromp		
ntromp@amigoe.com		
Social Media & Marketing Coordinator		
Tiziana La Torre		
tlatorre@amigoe.com		
Administratie Algemeen:		
Rushilene Lejuez		
rlejuez@amigoe.com (advertentie)		
Administratie		
Zulaika Kelly		
zkelly@amigoe.com		
(abonnement)		
Zulma Kock		
avisoaruba@amigoe.com (layout)		
Distributie		
Zulma Kock		
abonementaruba@amigoe.com		
Klachten over bezorging?		
Mail naar:		
klachtenaruba@amigoe.com		
Kantooruren:		
Maandag t/m Vrijdag		
8:00 am – 4:30 pm		
Bankrekeningnummers:		
Caribbean Mercantile Bank		
#20651903		
Banco di Caribe # 81027801		
RBC #100031723		
Aruba Bank # 6000400190		

‘Pastor Lando’: Zij liegen over mij Eis van 12 jaar cel en 15 jaar ambtsontzetting in kerkmisbruikzaak

WILLEMSTAD — Advocaat-generaal (AG) Leomar Angela eiste eergisteren twaalf jaar cel tegen de zelfverklaarde apostel Orlando ‘pastor Lando’ Balentina (54), voor de verkrachting van drie tienermeisjes en vier jongvolwassen vrouwen die aan zijn zorg werden toevertrouwd en/of zijn volgelingen waren. Ook moet hem verboden worden in de toekomst een dergelijke positie te bekleden, dus moet de rechter hem voor een periode van vijftien jaar uit zijn ambt onttrekken, vindt Angela. De verdere gisteren aan de beurt om te pleiten.

door **Jomaira Angela**

De slachtoffers hebben eergisteren, net als in eerste aanleg, het onderzoek ‘Followers’ ter zitting in een aparte zittingszaal gevolgd, ter bescherming van hun privacy. Balentina besloot om eergisteren wel te verklaren. Hij heeft bij de behandeling in eerste aanleg een beroep gedaan op zijn zwijgrecht. Het was te verwachten dat hij alles zou ontkennen en dat heeft hij eergisteren ook gedaan. Volgens Balentina is hier sprake van een complot, beraamd door de leiders van twee andere kerken, namelijk New Song en House of Worship, en uitgevoerd door liegende politieagenten, met medewerking van verslaggever Julius Koko. Hij beweert dat ook de slachtoffers over hem liegen. Uit de verklaringen van de slachtoffers blijkt zijn modus operandi. Hij bleef eerst aandringen, vervolgens betastte hij hen onverhoeds en ging uiteindelijk over tot penetratie en dergelijke. Het misbruik varieerde van een enkele ongeoorloofde lichamelijke aanraking tot een volledige seksuele relatie met penetratie van vagina, anus of mond, gedurende meerdere jaren.

Misbruik
Balentina zou volgens het Openbaar Ministerie de afgelopen dertien jaar steeds misbruik hebben gemaakt van zijn spirituele verhouding, als ‘pastor’, met de slachtoffers, zijn psychisch overwicht en het leeftijdsverschil tussen hem en de meisjes. Hij zou dat hebben gedaan door hen in een weerloze toestand te brengen. Zo gebruikte hij soms geweld of dreigde daarmee, werden de kinderen soms naar afgelegen terreinen meegenomen en werden zij ook bang gemaakt met demonenverhalen. Hij zou de macht hebben om duivels uit te drijven, maar vooral ook om demonen in mensen te plaatsen. De meis-

jes kregen hierna een morning-afterpil. In het geval van slachtoffer L. begon het misbruik toen zij nog geen vijftien jaar oud was en heeft voortgeduurd tot ver in haar volwassenheid. In het geval van H. begon het misbruik toen zij negentien jaar oud was. In de vier jaren die volgden en waarin het misbruik voortduurde, is H. vijf keer zwanger geraakt en heeft zij telkens een abortus moeten ondergaan. De aangeefsters Tr., A. en H. waren allen tussen de 19 en 23 jaar, dus meerderjarig. Zij hebben alle drie verklaard dat zij zich destijds niet uitdrukkelijk mondeling of fysiek hebben verzet tegen de seksuele contacten met Balentina. A. heeft zelfs verteld dat ze seksueel opgewonden raakte als ze in de nabijheid van Balentina verkeerde en op enig moment ook verliefd op hem werd. A. heeft bovendien heimelijk een audio-opname gemaakt waarop te horen is dat Balentina zijn excuses aan haar aanbood voor seksueel misbruik.

Zonde
Balentina verklaarde eergisteren dat dit niet helemaal klopte. Het feit dat de vrouw seksueel opgewonden raakte als zij in zijn nabijheid was, is conform de Bijbel ook een zonde en dat is de reden waarom hij zijn excuses heeft aangeboden. Maar de getuige L. verklaarde dat Balentina tegenover haar het bestaan van de seksuele relatie met A. heeft bevestigd. Hij heeft geen geweld gebruikt tegen Tr., A. en H., noch heeft hij gedreigd met geweld, maar zij waren wel in een zodanige afhankelijkheidssituatie dat zij zich daardoor niet tegen die handelingen hebben kunnen verzetten, aldus de eerste rechter.

Vaderfiguur
Uit de verklaringen in het dossier komt tevens het beeld naar voren van een goed georganiseerde en hechte religieuze gemeenschap met een intense geloofsbeleving met aan het hoofd Balentina als charismatisch leider. De meeste slachtoffers hadden geen of moeizaam contact met hun vader en hij vulde die leegte op. A. heeft verklaard dat Balentina expliciet heeft gezegd dat hij voor haar zou zorgen als een vader en dat zij hem ook als zodanig zag. Tr. en H. hebben eveneens verklaard dat hij door hen als een vaderfiguur werd gezien. Alle drie vertrouwden hem volkomen. Op een gegeven moment nam hij het initiatief om de relatie met deze vrouwen te seksualiseren.

Rotterdam
De zaak kwam aan het rollen in 2014. Slachtoffer M., die door Balentina in Rot-

terdam in 2013 werd verkracht toen zij minderjarig was en hij de leider was van Stichting Lluvias de Bendición, deed toen aangifte. Twee jaar later volgden de aangiftes van L., A. en van To., die ook minderjarig was toen zij in 2012 werd verkracht. Nadat de aanhouding van Balentina publiekelijk bekend was geworden, zijn ook De J., Tr. en H. naar de politie gestapt om aangifte te doen. Alle aangeefsters zijn lid geweest van de kerkgemeenschap. Zij kennen elkaar. Sommigen van hen zijn familie of met elkaar bevriend. Uit hun verhoren kwam naar voren dat zij, gedurende de periode dat het gestelde misbruik plaatsvond, met niemand over het gebeurde hebben gesproken. Dit was op aandringen van Balentina, maar kwam ook voort uit gevoelens van verwarring en schaamte en, in sommige gevallen, uit angst om niet gelooft te worden.

Eerste aanleg
Officier Ludmila Forbes-Vicente, die inmiddels van haar welverdiende pensioen is gaan genieten, eiste vorig jaar in eerste aanleg achttien jaar cel tegen hem voor de verkrachting van tien vrouwen, waarvan zeker zes minderjarigen, en om hem voor een periode van twintig jaar uit zijn ambt te onttrekken. Hij werd uiteindelijk op 5 juli vorig jaar veroordeeld tot negen jaar cel en veertien jaar ontzetting uit het beroep van kerkleider. De rechter achtte een groot deel van de beschuldigingen bewezen en heeft vastgesteld dat Balentina zich schuldig heeft gemaakt aan feitelijke aanranding en verkrachting van drie tienermeisjes en vier jongvolwassen vrouwen die allemaal lid waren van de geloofsgemeenschap Rain of the Blessings for All Nations Messianic Community Curaçao te Groot Kwartier. Deze kerk werd jaren geleden door Balentina opgericht en hij was daarbinnen de organisatorisch en geestelijk leider. De rechter hield rekening met het verlaagde strafmaximum dat sinds de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafrecht Curaçao (WvSr) geldt voor een aantal bewezen feiten, en de constatering dat de geëiste straf in vergelijking met de celstraffen die in de regel in meer complexe zedenzaken worden opgelegd, buitensporig hoog was. AG Angela heeft ook rekening gehouden met het nieuwe wetboek en eiste minder straf dan in eerste aanleg.

Of de drie rechters van het hof tot eenzelfde conclusie komen, moet nog blijken. In de meeste gevallen neemt het hof hiervoor drie weken de tijd.

Cinex en JCI IOBA boren markt digital nomads verder aan

Foto: Eitel Simbo

Vrnl: Guido Rojer, Nevita Mezas en Ramon Koffijberg zaten onder meer in het panel.

WILLEMSTAD — Curaçao Investment & Export Promotion Agency (Cinex) en JCI IOBA Curaçao hebben de handen ineengeslagen. De twee organisaties gaan samen de markt van digital nomads verder verkennen in de hoop economische groei op Curaçao te realiseren.

JCI IOBA hield dinsdag het seminar ‘Revolutionizing Economic Growth: Curaçao the ultimate Digital Nomad’s Destination’ in het auditorium van de University of Curaçao (UoC). Tijdens het seminar werd er dieper ingaan op de mogelijkheden om Curaçao aantrekkelijk te maken voor deze nieuwe en groeiende vorm van toerisme. Digital nomads zijn zzp’ers die achter hun laptop locatieonafhankelijk kunnen werken en enkel een snelle internetverbinding nodig hebben. Door de digitalisering is het tegenwoordig mogelijk om over de hele wereld online te werken. Digital nomads willen vakantie en werken combineren, iets wat op Curaçao kan. Tegen een redelijke prijs huren ze een slaapplek. Op die manier leren ze de wereld kennen. Deze trend kan een positieve impact hebben op de lokale economie als het eiland zich positioneert als de ultieme digital nomad-bestemming in het Caribisch gebied, zegt Cinex.

Foto: Eitel Simbo

Olga Job sprak vanuit België over haar ervaringen als digital nomad.

Als een investerings- en exportbevorderingsagentschap is Cinex altijd op zoek naar nieuwe ideeën, sectoren en kansen om te promoten en te ondersteunen om meer directe en indirecte investeringen naar het eiland te lokken. “Initiatieven zoals deze zouden we allemaal moeten omhelzen; onze jonge ondernemers creëren nieuwe internationale economische kansen voor Curaçao”, aldus Cinex-directeur Ramon Koffijberg.

Beste beslissing
Tijdens het evenement vertelden twee Curaçaose digital nomads, Olga Job en Carina Piggott, over hun leefstijl. Job, die vanuit België achter haar laptop haar presentatie gaf, sprak onder andere over online entrepreneurship en werken op afstand. Ook gaf ze tips

hoe Curaçao digital marketers en online entrepreneurs kan aantrekken als digital nomad-vriendelijke bestemming. Ze noemde het besluit om online te werken, door onder andere online coaching te geven, haar beste beslissing ooit. Door haar flexibele baan kan ze fulltime reizen en nieuwe plekken ontdekken. Ook fotografe en brandingspecialist Piggott vliegt de wereld over voor haar opdrachten die haar naar alle hoeken van de wereld brengen. Ze gebruikt Curaçao als haar thuisbasis. Tot slot was er een paneldiscussie met premier Eugene Rhuggenaath (PAR), minister van Economische Ontwikkeling, Steven Martina (MAN), Cinex-directeur Ramon Koffijberg, Chata-directeur Miles Mercera en entrepreneurs Nevita Mezas en Guido Rojer.

‘Eind november situatie genormaliseerd’ Opstart electieve operaties Sehos

Foto: Ken Wong

Algemeen directeur Anthon Casperson aan het woord.

WILLEMSTAD — Het St. Elisabeth Hospitaal (Sehos) werkt aan een inhaalslag om de wachtlijst van het aantal electieve, oftewel geplande operaties te verlagen. De verwachting is dat de situatie eind november weer genormaliseerd zal zijn. Dat zei algemeen directeur Anthon Casperson eergisteren tijdens een persconferentie.

De opstart wordt gemaakt op basis van de tweede voortgangsrapportage en de gemaakte ledenvergadering. Op de peildatum 11 augustus betrof het 507 operaties van negen ‘snijdende vakgroepen’. Hieronder wordt niet alleen de vakgroep chirurgie verstaan (102), maar ook gynaecologie (88), kaakchirurgie (1), KNO (76), neurochirurgie (53), oogheelkunde (62), orthopedie (91), plastische chirurgie (10) en urologie (24). Een groot deel van deze patiënten kunnen via dagbehandeling de

operatie ondergaan. Zoals reeds bekend leidde het tekort aan materialen, apparatuur en mensen tot zorgen onder het medisch stafbestuur over de veiligheid van de patiëntenzorg. Op 28 juni volgde de Raad van Bestuur (RvB) het advies van het medisch stafbestuur op om slechts acute zorg te leveren (categorie 1) en alle electieve en poliklinische zorg aan te passen. Patiënten met medisch noodzakelijke operaties werden uitgezonden. Op 18 juli werd op basis van een voortgangsrapportage besloten om de behandelingen in de OK uit te breiden met de categorie

2- en 3-operaties. Dit zijn respectievelijk oncologische operaties en op kortere termijn medisch noodzakelijke operaties. In de periode van begin juli tot heden zijn er 934 operaties uitgevoerd (met uitzondering van electieve operaties). “Patiënten die momenteel een electieve operatie (categorie 4) moeten ondergaan, maar vanwege medische noodzakelijkheid toch eerder moeten worden geopereerd, worden door de betreffende specialist voorgesteld voor een categorie 3-operatie. Derhalve komen deze patiënten eerder aan de beurt om geopereerd te worden”, aldus Casperson. De zeven operatiekamers van het ziekenhuis hebben een beschikbare capaciteit van zeventig uur per week voor het uitvoeren van deze geplande operaties.

Controle op barkjes

WILLEMSTAD — Bij de Venezolaanse barkjes aan de Kleine Werf is eergisteren een uitgebreide controle gehouden. De barkjes werden binnenstebuiten gekeerd, maar er zijn geen verboden spullen aangetroffen. Ook werd door duikers in het water rondom de bootjes gedoken om te controleren of er geen verboden spullen in het water waren gegooid. OM-woordvoerder Norman Serphos meldde later die dag dat Interpol bezig is met een wereldwijd strafrechtelijk onderzoek, maar meer wilde hij niet kwijt. “Het OM kan op dit moment geen enkele informatie geven over deze actie. Interpol zal later, wanneer deze wereldwijde actie deze week is afgerond, een persbericht laten uitgaan.” De controle werd uitgevoerd door de kustwacht, in samenwerking met ketenpartners van de douane, het Recherche Samenwerkings-team en het Korps Politie Curaçao/ Immigratie. Hierbij werd ook bijstand geleverd door Defensie door de inzet van een militair duikteam.

Nieuwe drones voor kustwacht

WILLEMSTAD — De ontwikkeling van drones heeft de afgelopen jaren een grote vlucht genomen. Ook voor de Kustwacht Caribisch Gebied bieden drones tal van mogelijkheden. Daarom is de kustwacht met een pilotproject gestart om het komende halfjaar het gebruik van drones te testen onder operationele omstandigheden. Eergisteren is de opleiding voor een tweetal teams afgerond. De drones worden vooral gebruikt in de kustgebieden rondom de eilanden, waar het normaal erg lastig is om zicht te hebben. Verder kunnen de drones van grote waarde zijn tijdens reddingsacties en voor het ondersteunen bij de rechtshandhaving.

Jesus-Leito: Betalingen Mermaid waren onbekend bij Domeinbeheer

WILLEMSTAD — Tijdens het recente Statendebat over Klein Curaçao was de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) niet bekend met het feit dat Mermaid Boat Trips huur betaalt voor terrein op het eiland. Dat verklaarde minister Zita Jesus-Leito (PAR) gisterochtend. Nadat er over 2012 en 2013 niet betaald werd, werden de betalingen in 2014 weer hervat.

“Ik begrijp nu dat Mermaid betaalt, maar dat was bij Domeinbeheer niet bekend. De financiële administratie was voorheen niet onder Domeinbeheer ondergebracht en zodoende hoor ik daar nu pas van. Dit moet nu worden uitgezocht”, aldus de minister. Mermaid gebruikt op dit moment 3000 vierkante meter op het eilandje. Het bedrijf had tussen 2003 en 2008 een huurovereenkomst voor het gebruik van een oppervlakte van 625 vierkante meter. De overeenkomst werd niet officieel door Domeinbeheer verlengd. Het bedrijf heeft geleidelijk aan uitgebreid en zich zonder overeenkomst extra terrein toeëigend, waarop constructies werden gerealiseerd zonder de nodige bouwvergunningen. Onder meer de metershoge uitkijktoren werd op deze manier gerealiseerd, waarvoor het bedrijf stopbrieven heeft ontvangen.

Oud-ministers
De discussie over een moge-

lijk handhavend optreden houdt al jaren aan. Tal van oud-VVRP-ministers deden uitspraken hierover. Zo verklaarde oud-VVRP-minister Charles Cooper dat Mermaid over de jaren 2012 en 2013 de betalingen voor de reeds verlopen overeenkomst had gestaakt en dat, toen de illegale bouwwerken onder de aandacht kwamen, er ‘plots voor het jaar 2014 weer een betaling was verricht’. De toelichting van Cooper destijds: “Ik denk dat men hoopt door deze betaling waarschijnlijk weer rechten te kunnen ontlenen. Verder weet ik met zekerheid, dit is uit metingen gebleken, dat men zich ook meer dan 625 vierkante meter heeft toegeëigend.”

In januari 2015 verklaarde oud-VVRP-minister Earl Balborda het volgende: “De planning gaat ongewijzigd door om op Klein Curaçao met inzet van een bulldozer handhavend op te treden. Dat Mermaid Boat Trips met een huurovereenkomst schermt, neemt niet weg dat er sprake is van bouwwerken waar geen bouwvergunningen voor zijn verstrekt.” Tegenover de *Amigoe* werd destijds ook benadrukt dat de interne instructie aan Domeinbeheer was om eventuele betalingen niet aan te nemen. Jesus-Leito vanochtend: “Kennelijk wist Domeinbeheer daar dus niets van. De processen zijn in dit geval langs elkaar heen gegaan en er zal in deze kwestie nader onderzoek moeten plaatsvinden.”

Zorgen op Bonaire door ontbreken bloedbank

KRALENDIJK — Sinds 2006 heeft Bonaire geen eigen bloedbank meer en kunnen de ongeveer honderd donoren die destijds stonden ingeschreven nergens terecht. Volgens Fundashon Mariadal, die de gezondheidszorg op het eiland beheert, is er evenwel voldoende bloed aanwezig. “In geval van een grotere calamiteit kunnen wij met een ambulancevliegtuig heel snel extra bloed invoeren”, zo verzekert woordvoerder Javier Semeler.

door onze correspondent
Wim Romeijn

Volgens de stichting is destijds uit kostenoverwegingen besloten de bloedbank op Bonaire te sluiten. Daarbij speelden ook de almaar stijgende kwaliteitseisen een belangrijke rol. De samenwerking met Curaçao verloopt erg goed. “De voorraad bloed wordt bijna elke dag aangevuld”, zo vertelt Semeler die zei dat er op het moment geen plannen bestaan om een nieuwe bloedbank op te zetten. De grote uitbreiding van het ziekenhuis die op het moment plaatsvindt, voorziet hier ook niet in. Volgens Semeler is het wel mogelijk dat bij een aanhoudende bevolkingsgroei Bonaire op termijn weer zou kunnen gaan nadenken over het nut en de wenselijkheid van een eigen bloedbank. Sinds 2003 is het inwonertal van Bonaire verdubbeld naar bijna 20.000.

Volgens een paramedische medewerker is de nood nu al uitzonderlijk hoog. “Als hier een calamiteit plaatsvindt waarbij meer dan zeven of acht mensen zijn betrokken dan hebben wij reeds nu te weinig bloed voorhanden en dus een levensgroot probleem”, aldus de man die anoniem wenst te blijven maar wiens naam bij de redactie bekend is. “Wij doen helemaal niets totdat het een keer flink misgaat. Dat is des te meer verbazingwekkend wanneer je beseft dat hier op Bonaire alle faciliteiten bestaan om direct een eigen bloedbank op te kunnen tuigen. Er zijn bovendien ook genoeg donoren op het eiland”, zo stelt de paramedische medewerker die bij herhaling verklaarde ‘heel bezorgd’ te zijn. “Wij hebben misschien twintig zakjes bloed op Bonaire. Iemand moet de lastige vragen stellen want op Curaçao dreigt een tekort aan bloed vanwege te weinig donoren.”

Foto: Shutterstock

Eind mei van dit jaar deed de Bloedbank Curaçao een dringend beroep op de gemeenschap voor meer donoren. Volgens directeur Ashley Duits bestaat er nog geen tekort aan bloed en is er al helemaal geen reden voor paniek. Ashley zei wel dat het tijd is om het donorenbestand uit te breiden om daarmee de druk op individuele donoren te verlagen. De Bloedbank Curaçao levert ook aan St. Maarten.

teiten en rampen. Daarbij is volgens Kenneth Charmagne, die namens het OLB in tijden van nood de voorlichting coördineert, mogelijk onvoldoende aandacht besteed aan de toevoer van bloed en het ontbreken van een bloedbank op het eiland. “Wij gaan dat punt beslist meenemen en doorgeven aan het eilandelijk beleids-team dat de gezaghebber ondersteunt tijdens rampen.”

Politie St. Maarten constateert toename gebruik valse documenten

PHILIPSBURG — Vijf vrouwen die probeerden valse documenten te gebruiken als identificatiemiddel bij een lokale bank en bij de burgerlijke stand op St. Maarten zijn dinsdag door de politie gearresteerd.

Politiewoordvoerder Ricardo Henson maakte deze week in een persbericht bekend dat het gebruik

van valse documenten op het eiland is toegenomen en hij deed een oproep tot waakzaamheid. Hij meldde dat drie van de vrouwen zijn gearresteerd wegens gebruik van een vervalst identificatiebewijs, de andere twee wegens gebruik van vervalste geboortektes.

Alle vijf de vrouwen blijven in voorarrest in verband met het onderzoek.

26 schepen doorzocht bij grootschalige controle

PHILIPSBURG — Op St. Maarten werden dinsdag in totaal 26 schepen doorzocht, tijdens wat door de autoriteiten werd beschreven als een grootschalige controle op de toegangspunten van de drie ‘drukste havens’ in Great Bay.

De controles werden uitgevoerd door het Alpha Team (politie, immigratie, Koninklijke Marechaussee en douane), in samenwerking met de K9-eenheid van de politie, de kustwacht, de St. Martin Police Aux Frontières (PAF) en de maritieme inspectie. Onder de vaartuigen die

werden gecontroleerd tijdens de operatie, die om 08.00 uur begon en rond 16.30 uur eindigde, waren vrachtschepen, veerboten, zeilschepen en jetski’s. De controle was gericht op het bestrijden van criminaliteit en criminele activiteiten aan de grens, mensenhandel en mensensmok-

kel, illegale vuurwapens en drugs. “Deze controle was zeer succesvol en er zullen nog meer controles plaatsvinden”, stelde politiewoordvoerder Ricardo Henson gisteren in een persbericht.

Volgens Henson is het Alpha Team al ‘zeer succesvol’ geweest in het onderscheppen van personen die illegaal via de Princess Juliana-luchthaven (PJIA) op St. Maarten binnenkomen of doorreizen.

Alcalá-Wallé opent Curaçao Pride 2018

Foto: Ken Wong

Premier Eugene Rhuggenaath (m) verrichtte vorig jaar de opening en sprak zich uit voor homo-gelijkheid.

WILLEMSTAD — De Curaçao Pride gaat volgen de week donderdag van start. De officiële opening wordt verricht door de minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) Marilyn Alcalá-Wallé (PAR).

Dit jaar beleeft het homo-evenement zijn zesde editie. Voorafgaand aan de officiële opening begint om zes uur ‘s middags de jaarlijkse Pride

Walk vanuit het Rif Fort Otrobanda naar het Wilhelminaplein in Punda. De organisatie roept iedereen die staat voor gelijke rechten voor de LHBT-gemeenschap op om mee te lopen en steun te betuigen.

De organisatie van de Pride, GayPro, is zeer vereerd dat minister Alcalá-Wallé de Curaçao Pride officieel komt openen. “De steun die de overheid aan de LHBT-com-

munity geeft, ligt in lijn met onze slogan dit jaar: United We Are One. Alleen met z’n allen kunnen we zorgen voor acceptatie en gelijke rechten. Nu we voor het zesde achtereenvolgende jaar de Curaçao Pride organiseren en de groeiende acceptatie en belangstelling zien, kunnen we concluderen dat Curaçao er echt klaar voor is. Discriminatie op basis van seksualiteit is niet meer van deze tijd. We hopen dat ook

dit jaar weer veel mensen meelopen om dit standpunt te steunen”, aldus de organisatie in een persbericht.

Om zeven uur ‘s avonds is de officiële openingsceremonie die vervolgd wordt door het openingsconcert met optredens van Juni Juliet, Randy Cordelia, Ray Lauffer, Shary-An Nivillac en DJ Nena. Het concert op het Wilhelminaplein is gratis toegankelijk.

Tourism Week en Taste of Bonaire

KRALENDIJK — In verband met de Wereldtoerismedag op 27 september organiseert het Bonaireaanse toeristenbureau (TCB) een ‘Tourism Week’ met verschillende open dagen van 24 september tot 30 september.

Het doel van de Tourism Week is om het bewustzijn te vergroten over hoe belangrijk de toeristische sector is voor Bonaire. Het toeristenbureau biedt de mogelijkheid tot een kijkje achter de schermen om bij de lokale gemeenschap

interesse te wekken voor het werken of studeren in deze sector en ook om het belang en de diversiteit van activiteiten binnen de toeristische sector te begrijpen. Toerismegerelateerde bedrijven die deelnemen aan de Tourism Week zijn bijvoorbeeld: Buddy Dive Resort, Mangazina di Rei, Courtyard by Marriott Dive Resort, Woodwind, Echo en Bonaire Tours en Vacation. Meer informatie over de verschillende specials en het open huis-schema is te vinden op de Facebookpagina

@TourismCorporationBonaire. Als afsluitend evenement van de Tourism Week heeft de TCB op zaterdag 29 september weer een Taste of Bonaire. Het evenement vindt plaats in het Wilhelmina Park van 18.00 tot 22.00 uur. Het thema voor dit evenement is toerisme. Zoals altijd zal het programma gevuld zijn met muziek, dans en verschillende stands met eten en kunstnijverheid. JC Music & Friends en presentaties van verschillende dansgroepen zullen het publiek entertainen.

Wescot-Williams: ‘St. Maarten moet alle wegen verkennen om inkomsten te genereren’

PHILIPSBURG — “St. Maarten zou alle mogelijkheden moeten bekijken en alle wegen moeten verkennen om de economie te blijven versterken en moet op zoek gaan naar activiteiten die onze toeristische sector kunnen aanvullen.” Het eiland kan en mag in het kader van de wederopbouw volgens parlementsvoorzitter Sarah Wescot-Williams niet alleen steunen op Nederlandse financiering.

Ze wees op het onlangs ondertekende Memorandum of Understanding (MoU) tussen de American University of the Caribbean Medical School en de artsen van de faculteit van Harvard in het Beth Israel Deaconess Medical Center (HMFP), gericht op het opzetten van een kenniscentrum voor rampengeneeskunde in het Caribisch gebied. Volgens Wescot-Williams moet St. Maarten, in het bijzonder de overheid, ‘meer betrokken raken’ bij deze overeenkomst, aangezien deze mogelijke spin-offs voor medisch- en onderwijs-

toerisme kan genereren. Het Statenlid stelde dat het eiland ‘mee moet profiteren van dit MoU’, en heeft hierover vragen gesteld aan premier Leona Romeo-Marlin, minister van Onderwijs Wycliffe Smith en minister van Volksgezondheid Emil Lee. Ze wacht op een antwoord. Er is ‘creativiteit en ‘out of the box’-denken’ nodig om toegang te krijgen tot financiering die nodig is om het tekort van 1 miljard dollar, dat overblijft na uitbetaling van het 550 miljoen euro tellende Nederlandse trustfonds en de verzekeringsuit-

keringen na orkaan Irma, te dekken. Wescot-Williams zei dat ze blij was te horen dat de Nederlandse Europarlementariër Agnes Jongerius tegenover de Ombudsman van de Europese Unie (EU) haar bezorgdheid heeft geuit over het uitblijven van de beloofde financiering voor het eiland na Irma. In een eerder stadium was gesteld dat de EU voornemens is om de Nederlandse en de Franse kant van het eiland met betrekking tot wederopbouwfondsen gelijk te behandelen, alsof hier sprake is van één eiland. Er is echter nog geen hulp ontvangen via deze instantie. Wescot-Williams heeft contact opgenomen met het Europese Parlementslid om haar aan te moedigen ‘om er namens ons bovenop te blijven zitten, voor zover het deze EU-middelen betreft’.

Rutte niet in het nauw over dividendtaks

DEN HAAG — Na anderhalf uur was premier Mark Rutte bij de Algemene Beschouwingen vandaag klaar met zijn grootste hoofdpijndossier van de afgelopen maanden: de afschaffing van de dividendbelasting. De oppositie beukte op hem in, maar nieuwe inzichten leverde het niet op. De 'uitgestoken hand' die Lodewijk Asscher (PvdA) en Jesse Klaver (GroenLinks) van de premier wilden zien, bleef uit.

Rutte hamerde er net als de afgelopen maanden op dat de maatregel nodig is voor de Nederlandse economie. Bedrijven zouden minder snel hierheen komen of blijven als de belasting niet wordt afgeschaft, betoogde de premier. Zijn betoog kon op weinig begrip van de oppositie rekenen. De fractievoorzitters van de vier coalitiepartijen bemoeiden zich niet met het debat. PvdA-voorman Lodewijk Asscher wilde weten waaruit dit blijkt. Rutte erkende dat zijn stelling 'net als bij alle belastingmaatregelen niet

100 procent te onderbouwen is', maar verwees wel naar 'recente' onderzoeken en deskundigen die zijn standpunt onderschrijven. Asscher was hier niet van onder de indruk. "Het is 10.45 uur en we gaan meteen een Ruttiaans rookgordijn in", concludeerde de PvdA-leider een kwartier na het begin van het debat. Hij beschuldigde Rutte meermaals van 'chantage'. Op de SGP na, steunt de gehele oppositie een wetsvoorstel van GroenLinks om de dividendbelasting opnieuw in te stellen zodra de kans

zich aandient. SGP-leider Kees van de Staaï sluit zich er mogelijk nog bij aan. Hij zei tijdens het debat de argumenten van Rutte 'helder te vinden, maar niet overtuigend'. De SGP vindt het besluit dat 1,9 miljard euro kost 'kwetsbaar' omdat een klein aantal bedrijven de maatregel 'dicteert'. De 'argumenten zijn dunner geworden en de maatregel duurt', concludeerde Van der Staaï. Volgens de premier gaat het niet alleen om een mogelijke verhuizing van het hoofdkantoor van Shell en Unilever, ze vormen 'slechts de aanleiding'. Met de afschaffing moet het 'ongelijke speelveld met Engeland' verdwijnen. Ook zijn er geen andere maatregelen die de afschaffing van de dividendbelasting kunnen vervangen, zei Rutte.

Duizenden eisen vertrek president Guatemala

GUATEMALA-STAD — Duizenden betogers in Guatemala hebben geëist het vertrek geëist van president Jimmy Morales.

Studenten, professoren en activisten kwamen bijeen in het historische centrum van Guatemala-Stad en steunden de strijd tegen corruptie en straffeloosheid, zo liet de voormalig minister van Binnenlandse Zaken Francisco Rivas op Twitter weten met een foto van hem in de mensenmassa.

Aanleiding voor de betoging is het besluit van president Morales om de commissaris tegen Corruptie en Straffeloosheid in Guatemala (Cicig) van de Verenigde Naties, Iván Velásquez, de toegang tot het land te weigeren. Het constitutioneel hof van Guatemala had zondag verklaard dat Morales de commissaris moet toelaten. De regering wil dat echter

Studenten, professoren en activisten betuigen hun steun aan de strijd tegen corruptie en straffeloosheid.

niet doen en de president besliste dat het mandaat van de VN-commissie niet wordt verlengd.

De VN-commissaris had midden-augustus geëist dat de immuniteit van de president zou worden opgeheven

zodat er een zaak tegen hem kan worden begonnen wegens illegale campagne-financiering.

EU-leiders houden zich gedeisd over migratie

SALZBURG — De EU moet zich richten op het versterken van de buitengrenzen van de unie en samenwerking met landen buiten de EU om de migratie binnen de perken te houden. Dat zei EU-president Donald Tusk na een EU-top in Salzburg. "Het migratiedebat toont aan dat we het niet over alles eens zijn maar wel over het doel illegale immigratie indammen. We hebben besloten te focussen op wat ons verenigt en al resultaten heeft opgeleverd."

De Oostenrijkse bondskanselier Sebastian Kurz had de leiders voor een speciale migratietop uitgenodigd. Oostenrijk is tijdelijk EU-voorzitter. Een openbare clash over het gebrek aan solidariteit bij de lidstaten bij het opnemen van bootvluchtelingen die doorgaans door de Italianen worden opgepikt, bleef uit. Tusk had de EU-leiders vooraf

gemaand 'te stoppen elkaar met de vinger aan te wijzen'.

De leiders stemden in met de organisatie van een top in februari in Egypte met de Arabische Liga, een organisatie van 22 Arabische landen. Kurz en Tusk zijn in gesprek met president Abdul Fatah Al-Sisi over samenwerking op migratiegebied. Er ko-

men meer van dergelijke 'dialogen' met landen in de regio.

Ook het voorstel van de Europese Commissie om de Europese grens- en kustwacht uit te bouwen van 1300 tot 10.000 man en een grotere rol te geven bij het terugsturen van migranten naar hun land van herkomst kwam aan de orde. Volgens premier Mark Rutte is dat plan 'niet rijp voor besluitvorming.' Vorige week noemde hij het voorstel 'wel een beetje wild'. De migratietop werd overheerst door spanningen tussen Londen en de rest van de EU over het naderende vertrek van de Britten uit de EU.

Hiphop-platenbaas krijgt 28 jaar cel

LOS ANGELES — De Amerikaanse rapper-prodcent Marion 'Suge' Knight heeft een deal gesloten met de openbaar aanklager in Los Angeles. De 53-jarige rapper-prodcent is akkoord gegaan met een celstraf van 28 jaar voor het opzettelijk aanrijden van twee mannen. Een van de slachtoffers overleefde dat niet.

Het incident vond plaats in januari van 2015. Knight had vlak daarvoor ruzie gekregen op de set van een commercial voor de film Straight Outta Compton.

Hij volgde filmmaker Cle Sloan daarop naar een burgertent, en reed hem en hiphopondernemer Terry Carter aan. De voet van Sloan werd

'Suge' Knight ontsloeg tijdens het jarenlange proces meer dan 10 advocaten.

verbrijeld, Carter overleed ter plekke. De aanklager eiste in eerste instantie levenslang zonder kans op vervroegde vrijlating. De rechtszaak heeft

ruim drie jaar geduurd, omdat Knight zich geregeld liet opnemen in een ziekenhuis en meer dan tien advocaten ontsloeg. De rechter doet op 4 oktober uitspraak.

May eist alternatief van EU in brexit-overleg

LONDEN — De Britse premier Theresa May heeft vandaag gezegd dat de brexit-onderhandelingen met de Europese Unie in een impasse zitten. Ze wees de unie erop dat deze met een alternatief voor haar brexitvoorstellen moet komen, nu de leiders van de EU haar plannen hebben afgewezen.

Op de top in Oostenrijk gisteren zeiden de EU-leiders dat ze volgende maand alles op alles zetten voor een brexit-akkoord, maar ze verwierpen de plannen van May. Volgens May duidde dat op een gebrek aan respect. Ze herhaalde het Brit-

se standpunt dat geen deal met de EU beter is dan een slechte deal. Verder zei de unie gisteren dat de Britten moeten meewerken aan een oplossing voor de grens tussen (het Britse) Noord-Ierland en de republiek Ierland. De EU staat achter de Ierse premier Leo Varadkar die absoluut geen 'harde grens' wil met Noord-Ierland. Na de brexit is dit de enige landgrens tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU. "Ik zal de uitslag van het referendum niet ongedaan maken, noch zal ik mijn land breken", aldus May tegen de omroepen tijdens een persconferentie in Downing Street.

Klager bereid te getuigen tegen Kavanaugh

WASHINGTON — De vrouw die zegt te zijn misbruikt door de Amerikaanse kandidaat-oprichter Brett Kavanaugh heeft aangegeven toch te willen getuigen voor de senaatscommissie voor juridische zaken.

De advocaat van Christine Blasey Ford had eerder laten weten dat ze niet op maandag voor de commissie wil verschijnen, maar dat ze bereid is volgende week te getuigen 'als de voorwaarden eerlijk zijn en haar veiligheid wordt gegarandeerd'. Volgens bronnen is er nog geen afspraak. Blasey vertelde in een interview dat ze in 1982 op een bed is geduwd door een

stomdronken Kavanaugh. Hij zou haar hebben betast en hebben geprobeerd haar kleren uit te trekken. Door de beschuldigingen is de kandidatuur van Kavanaugh in gevaar gekomen. Hij ontkent de beschuldigingen met klem en liet weten graag maandag voor de commissie te verschijnen om zijn naam te zuiveren.

Blasey moest uiterlijk vandaag laten weten of ze getuigt. Haar advocaat heeft gezegd dat ze op z'n vroegst donderdag kan verschijnen. Ook wil ze dat Kavanaugh eerst getuigt en wil ze dat hij niet aanwezig is als zij getuigt. Blasey wil volgens CNN alleen worden ondervraagd door senatoren.

Maduro pakt frauderende supermarktbazen aan

CARACAS — In Venezuela zijn 34 managers van supermarkten opgepakt omdat ze verdacht worden van het verstopten van voedsel en het opvoeren van prijzen. Dat heeft president Nicolás Maduro laten weten.

"Er was een groep supermarkten die de producten verborgen hield voor het volk en vervolgens prijzen vroeg die ze zelf wilden. Er zijn nu 34 managers van grote supermarkten achter de tralies voor deze misdaden", zei Maduro tijdens uitzending op de staatstelevisie. Hij riep de bevolking op zich te laten horen als ze worden geconfronteerd met oneerlijke prijzen en als ze denken dat ze worden bestolen. Venezuela zit in een zware crisis. Er heerst een hyperinflatie, waardoor geld bijna niets meer waard is. Daarnaast zijn er enorme tekorten aan voedsel en basisgoederen.

Doden bij scheepsramp Victoriameer

DAR ES SALAAM — Ruim 136 mensen zijn om het leven gekomen nadat een veerboot is gekapseisd op het Victoriameer in het noorden van Tanzania. Honderden mensen worden nog vermist. De Tanzaniaanse regering vreest dat er meer dan 200 mensen zijn verdrinken. Er konden vandaag 37 opvarenden worden gered.

Het zoeken naar drenkelingen is inmiddels gestaakt en wordt vrijdag bij zonsopkomst hervat, meldt de commissaris van het district Ukerewe, waar de ramp plaatsvond. Lokale autoriteiten melden aan de BBC dat het schip overbelast was en meer dan 400 mensen aan boord had. Het is moeilijk om het aantal passagiers aan boord vast te stellen omdat degene die de kaartjes verkocht ook is verdrinken. De boot zonk vlak na het verlaten van het dok, meldde de exploitant van de veerdiensten. Ongelukken met overvolle boten komen vaak voor op het Victoriameer, het grootste meer van Afrika. Het ligt tussen Tanzania, Kenia en Oeganda. In 1996 kwamen meer dan 800 mensen om het leven op het meer toen de MV Bukoba kapseisde. Het was een van de grootste scheepsrampen van de vorige eeuw.

Tenten boven bloemenzee bij station Oss

Bij de plek van de herdenking van het ongeluk zijn veel bloemen en knuffels neergelegd.

OSS — De gemeente Oss heeft vanmorgen tenten geplaatst boven de bloemenzee bij NS-station Oss West. Dat is volgens een toezichthouder bij de herdenkingsplek gedaan vanwege de regen die vandaag valt. In het weekeinde wordt nog meer regen verwacht.

De herdenkingsplek is vlak bij de spoorwegovergang waar gisteren een trein een elektrische bakfiets aanreed, waarbij vier jonge kinderen omkwamen. Toen het vanmorgen steeds drukker werd bij de herdenkingsplek, heeft de gemeente de doorgaande weg aan de kant van het

bloemenveld afgesloten. Daarmee is ook de spoorwegovergang gesloten. Bij de plek van de herdenking zijn voortdurend voorbijrijdende treinen te horen en de belten die waarschuwen dat de spoorbomen dichtgaan. Mensen lopen af en aan om bloemen neer te leggen,

kaarsen aan te steken of een knuffel of een boodschap achter te laten voor de slachtoffers van de aanrijding. Veel bezoekers zijn in tranen. De gemeente organiseert een algemene herdenkingsbijeenkomst voor de slachtoffers van het ongeluk. De bijeenkomst zal pas na volgende week plaatshebben, omdat komende week eerst de uitvaart van de vier omgekomen kinderen zijn. Dat liet de gemeente vanmiddag weten nadat er heel

veel vragen over een gezamenlijke plechtigheid waren gesteld. De gemeente overlegt met de ouders van de kinderen en andere nabestaanden over de aard van de herdenkingsbijeenkomst. Pas daarna kan de gemeente iets zeggen over de datum en de manier van herdenken. Er is vandaag een condoleanceregister geopend op internet. Daarop zijn in korte tijd al veel reacties binnengekomen uit het hele land.

Euro

Hoger

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen gingen vandaag verder omhoog na de opmars een dag eerder. Beleggers schoven de handelszorgen verder aan de kant en trokken zich op aan de nieuwe recordstanden op Wall Street en de optimistische stemming op de Aziatische markten. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,4 procent hoger op 549,50 punten. De MidKap klom 0,2 procent tot 787,64 punten. De beursgraadmeters in Frankfurt, Londen en Parijs kregen er tot 1 procent bij. Shell won 0,8 procent. Het olie- en gasconcern is naar verluidt in gesprek om zijn belang in een olieveld in de Golf van Mexico te verkopen aan Focus Oil. Bij een deal zou de deelname van Shell in het veld Caesar Tonga gewaardeerd kunnen worden op zo'n 1,3 miljard dollar. De euro was 1,1780 dollar waard, tegen 1,1746 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie steeg 0,6 procent in prijs tot 70,74 dollar. Brentolie werd 0,9 procent duurder op 79,38 dollar per vat.

Tokio

Winst

TOKIO — De aandelenbeurzen in Japan is vandaag met winst geëindigd. Beleggers trokken zich op aan de nieuwe recordstanden op Wall Street en lijken er steeds meer van overtuigd dat de handelsstrijd tussen de Verenigde Staten en China minder schadelijk is voor de wereldwijde groei dan aanvankelijk gevreesd. Ook de andere belangrijke beurzen in het Verre Oosten gingen omhoog. De toonaangevende Nikkei in Tokio sloot 0,8 procent hoger op 23.869,93 punten. De Japanse hoofdindeflex klom deze week ruim 3 procent en bereikte het hoogste punt in acht maanden. Op macro-economisch vlak bleek dat de Japanse inflatie in augustus is uitgekomen op 0,9 procent op jaarbasis. Het inflatiecijfer lag in lijn met de verwachtingen van economen en ligt nog altijd ruim onder de doelstelling van de Bank of Japan van 2 procent. In Hongkong noteerde de Hang Seng-index tussentijds 1,1 procent in de plus en de beurs in Shanghai dikte 1,6 procent aan. De All Ordinaries in Sydney klom 0,2 procent en de Kospi in Seoul kreeg er 0,4 procent bij.

Wall Street

Kleine plus

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met kleine plussen aan de laatste handelsdag van de week begonnen na de recordstanden van een dag eerder. De waarde van het Britse pond ging omlaag ten opzichte van de dollar na de uitspraken van May over de Brexit. De toonaangevende Dow Jonesindex steeg 0,3 procent naar 26.734 punten. De breder samengestelde lijst S&P 500 diakte eveneens 0,3 procent aan tot 2939 punten. De technologiegraadmeter Nasdaq ging ook 0,3 procent omhoog tot 8054 punten. Minister van Financiën Kim Jong-yeon van Zuid-Korea gaf aan optimistisch te zijn over het sluiten van een nieuw handelsakkoord met de VS. Parlementariërs dreigden echter een nieuw handelspact tegen te houden als de VS nieuwe importheffingen op Koreaanse auto's en auto-onderdelen invoert. Chipmaker Micron liet weten dat de handelsoorlog met China mogelijk een heel jaar op de resultaten drukt. Het bedrijf maakte wel goede kwartaalresultaten bekend maar zakte bijna 4 procent. Ook andere chipfondsen gingen licht omlaag.

EU-landen lopen samen 150 miljard aan btw mis

BRUSSEL — De EU-landen zijn in 2016 samen bijna 150 miljard euro aan btw-inkomsten misgelopen, veelal door ontoereikende administratie maar ook door fraude. Dat blijkt uit een onderzoek dat vandaag door de Europese Commissie is gepubliceerd. De Commissie wil dat het btw-stelsel in de EU drastisch wordt hervormd.

Het verlies is wel 10 miljard minder dan in 2015, maar het is nog altijd één achteste van alle gezamenlijke btw-inkomsten. Nederland, Bulgarije, Letland en Cyprus doen het best bij het innen van de btw. Daar is het verlies in 2016 met

meer dan 5 procent gedaald. Nederland liep in 2016 iets meer dan 2 miljard euro mis, in 2015 was dat nog ruim 4 miljard. Maar in landen als Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk is de kloof juist vergroot. “De lidstaten hebben de btw-

inning in de hele EU verbeterd. Dat is positief. Maar een verlies van 150 miljard per jaar voor de nationale begrotingen is onaanvaardbaar, zeker als een derde daarvan in de zakken verdwijnt van fraudeurs, criminelen en mogelijk zelfs terroristen”, aldus Europees commissaris Pierre Moscovici (Financiën). Over die laatste categorie rept het onderzoeksrapport overigens niet. Een derde van het verlies is het gevolg van fraude en andere onwettige activiteiten,

maar een derde komt ook door allerlei btw-vrijstellingen, die door de lidstaten zelf worden toegekend en waarvan het nu twijfelachtig is of ze wel kloppen. Voorts dragen onder meer faillissementen, betalingsproblemen of gebrekkige inning bij aan het tekort. Het verlies is berekend uit het verschil tussen wat de lidstaten maximaal hadden kunnen ontvangen bij een nauwgezette inning van de btw, zonder fraude of vrijstellingen, en de feitelijke inkomsten.

‘Weer hoge manager weg bij Tesla’

PALO ALTO — Tesla is weer een hoge manager kwijt. Liam O'Connor, die de aanlevering van onderdelen onder zijn hoede had, heeft zijn ontslag ingediend zegen bronnen tegen persbureau Bloomberg. O'Connor werkte sinds 2015 bij de maker van elektrische auto's en stond eerder bij Apple op de loonlijst.

O'Connor is de vijfde hoge manager die Tesla in korte tijd verlaat. Het hoofd accounting, hoofd personeelsbeleid en hoofd communicatie verlieten eerder deze maand hun post. Financieel manager Justin McAnear vertrekt in oktober. Beleggers maken zich zorgen over het hoge verloop op managementposities bij Tesla. Dat komt ook omdat de vertrek golf samenvalt met een aantal misstappen van topman Elon Musk. Die worden onderzocht vanwege mogelijk-

Beleggers maken zich zorgen over het hoge verloop betreffende managementposities bij Tesla.

ke aandelenfraude, vanwege getwitterde plannen om Tesla van de beurs te halen. Daarnaast wordt Musk

door een Britse duiker die hielp bij de redding van de Thaise grotjongetjes aangeklaagd. Hij noemde de man

meermaals een pedofiel en bovendien rookte Musk een joint tijdens zijn deelname aan een interview.

‘Jarenlange krimp pc-markt stopt in 2019’

PALO ALTO — De jarenlange krimp van de wereldwijde pc-markt komt in 2019 ten einde. Dat verwacht marktonderzoeksbureau Canalys. Volgens de onderzoekers zal de wereldwijde verkoop van personal computers, laptops en notebooks volgend jaar waarschijnlijk met 0,3 procent groeien tot meer dan 262 miljoen stuks.

Daarmee zou een punt gezet worden achter zeven jaar met dalende verkopen.

Canalys ziet vooral voor de regio Asia Pacific een sterkere vraag naar computers,

zowel van bedrijven als consumenten. Dat komt onder meer door de sterk groeiende dienstensector in landen als India, Indonesië, de Filipijnen en Thailand en de vraag naar computers voor bijvoorbeeld spelletjes in Zuid-Korea, Japan en Australië. In China wordt wel een lichte krimp voorspeld. Ook voor de Verenigde Staten, de grootste pc-markt

ter wereld, wordt groei voorspeld. Dat komt mede door de sterke Amerikaanse economie waardoor er meer vraag is naar pc's.

Ook worden computers wereldwijd vervangen van wege toegenomen zorgen over digitale veiligheid. In Europa wordt door Canalys overigens een lichte daling van de pc-vraag voorzien.

Economisch groei cijfer opwaarts bijgesteld

DEN HAAG — De Nederlandse economie is in het tweede kwartaal met 0,8 procent gegroeid ten opzichte van een kwartaal eerder. Dat meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vandaag op basis van een tweede berekening. Het groei cijfer is opwaarts bijgesteld. Bij de eerste berekening, die half augustus naar buiten kwam, bedroeg de groei 0,7 procent.

De groei in het tweede kwartaal is vooral te danken aan de buitenlandse handel. Verder groeiden ook investeringen in vaste activa en de consumptie van huishoudens. Ten opzichte van de eerste berekening zijn vooral de consumptie van huishoudens en de investeringen in woningen en gebouwen

opwaarts bijgesteld, aldus het statistiekbureau. Ook het exportsaldo is wat naar boven bijgesteld. Het bruto binnenlands product (bbp) groeit inmiddels al 17 kwartalen achter elkaar. Ten opzichte van een jaar eerder groeide de economie in het tweede kwartaal met 3,1 procent. Volgens de eerste berekening was dat 2,9 procent. Het begrotingsoverschot kwam halverwege het jaar uit op 1,9 procent van het bbp, aldus het CBS verder. De overheid hield in de eerste helft ruim 5 miljard euro meer over dan in de eerste helft van vorig jaar. De daling van de overheidsschuld zet daarmee gestaag door. Eind juni bedroeg de overheidsschuld 54 procent van het bbp. Dit is een daling van 3 procentpunt van het bbp sinds het begin van het jaar.

Mora gaat samenwerken met vegaslager

DEN HAAG — Snackfabrikant Mora slaat de handen ineen met De Vegetarische Slager. Hun eerste gezamenlijke producten, waaronder een vegetarische kroket, liggen naar verwachting begin volgend jaar in de supermarkt. Ook leveren ze de vegahapjes aan bedrijfskantines, cafetaria's en andere horecagelegenheden. De samenwerking speelt in op de trend dat steeds meer

consumenten vegetariër worden of minder vlees willen eten. Volgens de fabrikanten zijn er in Nederland inmiddels al zo'n 750.000 vegetariërs en zijn twee op de drie Nederlanders flexitariër. Die laatste groep eet af en toe vegetarisch. Mora en De Vegetarische Slager buigen zich de komende tijd over de ontwikkeling van nog meer gezamenlijke vegetarische snacks.

Groot banenverlies bij Wells Fargo

SAN FRANCISCO — De grote Amerikaanse bank Wells Fargo zet de komende jaren het mes flink in het personeelsbestand.

Het bedrijf kondigde aan binnen drie jaar 5 tot 10 procent van het aantal banen te schrappen. Momenteel heeft het financiële concern circa 265.000 werknemers in dienst. Het in San Francisco gevestigde Wells Fargo be-

hoort tot de grootste kredietverstrekkers van de Verenigde Staten en telt meer dan 8000 locaties. Het banenverlies werd aangekondigd door topman Tim Sloan op een bijeenkomst met werknemers. Volgens het concern is de maatregel nodig om efficiënter te gaan werken, vooral door meer digitalisering van de dienstverlening. Daarnaast doen steeds meer klanten online zaken met de bank.

Emirates en Etihad ontkennen fusiegesprekken

DUBAI — Luchtvaartmaatschappijen Emirates uit Dubai en Etihad uit Abu Dhabi ontkennen met elkaar in gesprek te zijn over een mogelijke fusie. Dat lieten ze weten nadat persbureau Bloomberg op basis van ingewijden had gemeld dat Emirates een overname van zijn verlieslatende rivaal zou overwegen.

Samen zouden de twee de grootste luchtvaartmaatschappij ter wereld zijn. Volgens het eerdere bericht van Bloomberg bevinden de ver-

meende onderhandelingen zich nog in een vroeg stadium. Daarbij zou alleen worden gepraat over de vliegtak van Etihad. De onderhouds afdeling van Etihad zou er buiten worden gehouden. Emirates is de grootste van de zogenoemde Golfmaatschappijen, waartoe ook Etihad en Qatar Airways worden gerekend. Het staatsbedrijf is inmiddels uitgegroeid tot 's werelds grootste aanbieder van intercontinentale vluchten. Die opmars is mede ten koste gegaan van Europese concurrenten als Air France-KLM en Lufthansa.

Prijs koopwoningen naar nieuw recordniveau

DEN HAAG — De huizenprijzen in Nederland zijn in augustus verder opgelopen tot een nieuw recordniveau. De prijsstijging was iets groter dan in de voorgaande maanden, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Koopwoningen waren gemiddeld 9,3 procent duurder dan in augustus 2017. Sinds het dieptepunt in juni 2013 zijn de prijzen al met 32 procent toegenomen. In mei dit jaar doorbraken de prijzen voor het eerst

het vroegere recordniveau van augustus 2008. Er zijn vorige maand ook iets meer huizen verkocht dan een jaar terug. Cijfers van het Kadaster wijzen uit dat er 20.892 woningen van eigenaar verwisselden, goed voor een plus op jaarbasis van 0,5 procent. Toch zijn de woningverkopende duidelijk over hun piek heen. In de eerste acht maanden van 2018 zijn 145.507 woningen verkocht. Dat is ruim 6 procent minder dan in dezelfde periode vorig jaar. Die daling heeft te maken met het beperkte aanbod aan huizen die te koop staan.

‘Uber praat over koop Deliveroo’

LONDEN — Taxi dienst Uber is in vroege gesprekken verwikkeld rond een mogelijke overname van maaltijdbezorger Deliveroo voor meerdere miljarden dollars. Dat zeggen bronnen tegen persbureau Bloomberg.

De gesprekken kunnen nog stuklopen, omdat Deliveroo en zijn investeerders terughoudend zouden zijn om de onafhankelijkheid van de onderneming op te geven. Het in Londen gevestigde Deliveroo werd bij een laatste financie-

ringsronde vorig jaar gewaardeerd op meer dan 2 miljard dollar. Volgens de ingewijden zou een biedingsvoorstel van Uber aanzienlijk hoger moeten zijn dan dat bedrag. Uber en Deliveroo wilden niet reageren. Door de overname zou Uber zijn greep op de maaltijdbezorgingsmarkt in vooral Europa fors versterken. De markt voor maaltijdleveringen aan huis is een van de speerpunten van het Amerikaanse bedrijf, met de eigen dienst Uber Eats. Deliveroo is wereldwijd actief, waaronder in Nederland.

ACM greep in bij advertenties in autohandel

DEN HAAG — De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft ingegrepen om de prijzen in advertenties voor tweedehands auto's transparanter te maken. Volgens de toezichthouder was het vaak onduidelijk wat precies wel en wat niet in de geadvertenteerde prijzen meegenomen was. Ook de informatie over de garantie was vaak onjuist en onvolledig. Inmiddels is de situatie verbeterd.

“Autohandelaren en verkoopportals zijn zich nu beter bewust van de regels voor prijsvermelding”, zegt Bernadette van Buchem, directeur consumenten bij de

waakhond. De ACM heeft vastgesteld dat de prijzen van tweedehands auto's nu meestal alle verplichte kosten bevatten. Ook de informatie over de rechten van consumenten op garantie is sterk verbeterd. Bij de aanpak van de problemen heeft de ACM niet alleen autohandelaren en hun brancheorganisatie Bovag betrokken, maar ook de dataleveranciers die autohandelaren gebruiken en de autoportals waarop de advertenties verschijnen. Nadat de waakhond in april de regels in een brief had toegelicht, hebben de bedrijven de nodige zaken aangepast. Daarom ziet de ACM nu geen aanleiding om verder op te treden.

NEW YORK				AMSTERDAM			
		21-Sep				21-Sep	
DOW JONES	26.759,35	0,38%		AEX	549,79	0,43%	
S&P 500 INDEX	2.937,38	0,23%		ARCELMITTAL	27,52	0,55%	
NASDAQ	8.024,22	-0,05%		AEGON NV	5,56	1,54%	
AMAZON.COM INC	1.932,56	-0,60%		KONINKLIJKE AHOL	19,32	2,04%	
APPLE INC	219,51	-0,24%		AKZO NOBEL	82,40	-0,36%	
BAIDU INC-SP ADR	228,99	-0,27%		ASML HOLDING NV	161,68	-0,15%	
BERKSHIRE HATH-B	220,86	-0,37%		HAL (KONIN)	92,98	0,61%	
BOEING COITHE	372,07	1,25%		DSM	152,00	0,26%	
CITIGROUP INC	74,88	0,12%		HENKENS NV	82,28	1,06%	
COCA-COLA CO	46,49	-0,33%		ING GROEP NV	11,63	0,95%	
COSTCO WHOLESALE	235,65	0,70%		KPN (KONIN) NV	2,34	0,82%	
WALT DISNEY CO	110,65	-0,87%		KONINKLIJKE PHIL	39,10	-0,51%	
3D SYSTEMS CORP	19,05	-1,50%		RANDSTAD NV	48,02	-0,99%	
EBAY INC	34,09	-0,45%		ROYAL DUTCH SH-A	28,62	0,95%	
FACEBOOK INC-A	164,49	-0,92%		TOMTOM	6,36	-0,75%	
GENERAL ELECTRIC	12,41	-0,40%		TOTAL SA	54,90	0,29%	
ALPHABET INC-A	1.185,50	-0,51%		UNILEVER NV-CVA	48,11	0,53%	
HP INC	25,87	0,70%		W.P. STEWART HOL	483,50	0,99%	
HOME DEPOT INC	212,52	0,69%					
INTEL CORP	46,91	-0,61%		SCOTIABANK FUNDS			
JOHNSON&JOHNSON	142,19	0,15%		MONEY MARKET	13,2512	0,01%	
MICROSOFT CORP	114,48	0,80%		US DOLLAR BOND	2,5828	0,00%	
PROCTER & GAMBLE	85,72	0,42%		GLOBAL GROWTH	3,3907	0,70%	
ROYAL DUTCH-ADR	67,21	0,58%		US GROWTH	17,7946	0,56%	
STARBUCKS CORP	57,53	1,95%		CANADIAN GROWTH	2,7369	0,56%	
TWITTER INC	29,09	-2,55%		FUNDS			
WALMART INC	96,07	0,33%		BGF CONT EUR FLEX	30,20	1,41%	
EXCHANGE TRADED FND	21-Sep			BGF EMTK BOND	17,25	0,35%	
ALERIAN MLP - AMLP	10,80	-0,25%		BGF FIX INC GBL OP	13,93	0,00%	
ISH GBL HY BD - GHYG	49,64	-0,08%		BGF GBL ALLOCATION	56,79	0,48%	
ISH IBOXX HY BD - HYG	86,22	0,00%		BGF USD CORE BOND	16,22	-0,12%	
ISH SELECT DIV - DIVY	102,26	0,27%		BGF USD HY YIELD BND	32,37	-0,08%	
ISH MSCI EMKT - EEM	43,27	0,55%		TEMPLETON GBL BND	24,31	0,00%	
ISH MSCI PAC - EPP	45,82	0,28%		TEMPLETON ASIAN SM	51,92	0,35%	
ISH RUSSELL - INVV	174,44	0,17%		CURRENCIES			
ISH S&P 500 - SPY	177,42	0,20%		YERUSD	112,6300	0,12%	
ISH EUROPE - IEV	45,79	0,07%		EURUSD	1,1737	-0,18%	
INVESCO QQQ TRUS	184,70	-0,01%		CANUSD	1,2913	0,02%	
INVESCO DB COMMO	17,47	0,11%		GBPUSD	1,3067	-1,34%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	38,40	-0,81%		COMMODITIES			
SPDR S&P MID 400	372,00	-0,28%		OIL WTI	70,44	0,17%	
SPDR S&P 500 SMA	76,78	-0,10%		GOLD	1196,92	-0,85%	
VANGUARD REIT - VNQ	82,90	0,11%		SILVER	14,33	0,10%	
WSDOWTR JAP H EQ-DXJ	57,48	0,51%		WHEAT	524,00	0,29%	
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Bono ontmoet paus en praat over misbruik

Paus Franciscus heeft woensdag een privé-ontmoeting gehad met U2-zanger Bono in het Vaticaan. Zij spraken onder meer over het misbruikschandaal in de katholieke kerk in Bono's geboorteland Ierland. "Ik vertelde hem dat ik denk dat de ouders beter beschermd werden dan de slachtoffers. Ik zag de pijn in zijn gezicht en ik denk dat hij een oprechte man is", zei de zanger volgens het Italiaanse persbureau Ansa. Franciscus was onlangs op bezoek in Ierland.

Reden voor het 30 minuten durende bezoek was de steun van de 58-jarige Bono voor het pauselijke project Scholas Occurrentes. Dat schoolinitiatief heeft tot doel ontmoetingen te bevorderen tussen jongeren over de hele wereld. Bono staat bekend om zijn politieke betrokkenheid en had Franciscus' voorganger Johannes Paulus II ook al ontmoet. De paus ontving al verschillende sterren, onder wie de acteurs Leonardo DiCaprio en Angelina Jolie en zangeres Katy Perry.

Geheim agent WOII stuurt opnieuw morsebericht

Voormalig geheim agent Bram Grisnigt (95) heeft met een morse-bericht een eerbetoon gebracht aan zijn gesneuvelde collega's en de piloten die tijdens de Tweede Wereldoorlog met gevaar voor eigen leven naar Nederland vlogen. Het was gisteren precies 75 jaar geleden dat de Engelandvaarder samen met collega Pieter Hoekman door de Britse geheime dienst boven Brabant werd gedropt. In de maanden die volgden, voorzag hij de Nederlandse regering in Londen van belangrijke informatie via deze communicatiemethode. Hij deed dat vandaag nogmaals met dezelfde zendapparatuur als toen, vanuit het Verzetsmuseum in Amsterdam. Ondanks dat hij het in al die jaren na de oorlog nooit

meer heeft gedaan, ging het versturen van het bericht door middel van de signalen hem nog goed af. "Ik ben niets vergeten", zei Grisnigt na afloop. Het lukte overigens niet meteen om verbinding te krijgen met de Britten. Grisnigt, de enige geheim agent uit die tijd die nog in leven is, vertelde dat het er destijds net zo aan toe ging. De veteraan verbleef aan de Prinsengracht in Amsterdam en zond vrijwel dagelijks berichten door naar Engeland. Het ging om economische of militaire boodschappen die hij via een prikbord in een eethuis tot zich kreeg. Grisnigt zei zichzelf niet als een held te zien. "Dat ben ik nooit geweest." In zijn boodschap sprak hij zijn bewondering uit voor de "moedige

Mensen

Dealers in mini-Eiffeltorentjes gepakt

De Franse politie heeft een bende opgerold die op grote schaal miniatuur-Eiffeltorentjes invoerde die door illegalen aan toeristen worden verkocht. Bij invallen in Charenton-

le-Pont en Clichy, beide aan de rand van Parijs, zijn circa 1000 kartonnen dozen in beslag gevuld met 20 ton handelswaar, allemaal Eiffeltorentjes. Franse media meldde dat negen arrestaties zijn verricht. Het gaat om Chinezen en Afrikanen. De 'Eiffeltorentjes-dealers' werden geleid door drie Chinese ondernemers uit de Parijse regio. De bende

opereerde 'zeer systematisch' volgens de recherche. Onder de arrestanten zijn twee illegalen uit Afrika die de torentjes aan toeristen sleten. De straatwaarde van de in beslag genomen handelswaar schatte de politie op mogelijk 800.000 euro. De Franse politie doet veel onderzoek naar de bloeiende illegale handel in souvenirs.

Actrice Sjoukje Hooymaayer overleden

Actrice Sjoukje Hooymaayer (78) is woensdag overleden. Dat heeft theaterproducent en oud-collega Hans Cornelissen vandaag namens de familie bekendgemaakt. Hooymaayer is vooral bekend door haar rol als huisarts Lydie van der Ploeg in de populaire VARA-comedy Zeg 'ns Aaa. "Zij voelde zich gedragen en gesteund door zoveel men-

sen. Alle kaarten en bloemen die zij heeft ontvangen, naar aanleiding van haar ziekte, en haar afscheid van het toneel werden met een mix van verwondering en blijdschap ontvangen", zegt Cornelissen, die ook in Zeg 'ns Aaa speelde. De actrice is overleden aan de gevolgen van kanker. Recent speelde ze nog een rol in de musical My Fair Lady.

2 slachtoffers door haaien aanvallen Australië

Een twaalfjarig meisje is door een haai gebeten bij de Australische Whitsunday-eilanden. Het gaat om de tweede aanval in het gebied binnen 24 uur, bericht de Australische omroep ABC. Beide slachtoffers liepen ernstige verwondingen op en zijn overgebracht naar een ziekenhuis op het Australische vasteland. Het eerste slachtoffer was een 46-jarige toeriste uit Tasmanië. Een arts vertelde ABC dat getuigen het slachtoffer woensdag hoorden gillen bij het paradijselijke Cid Harbour. De vrouw zou vervolgens door haar echtgenoot en vrienden een boot in zijn getrokken. Ze had door een beet in haar been veel bloed verloren en verkeerde in shock.

Later sloeg opnieuw een haai toe. Een woordvoerder van de hulpdiensten stelde dat het twaalfjarige slachtoffer met een reddingshelikopter moest worden afgevoerd.

Ze heeft inmiddels meerdere bloedtransfusies ondergaan. Het is onduidelijk of beide slachtoffers door hetzelfde dier zijn gebeten.

Blom krijgt prijs voor biografie Jan Wolkers

Schrijver Onno Blom is in Haarlem onderscheiden met de Nederlandse Biografieprijs voor zijn biografie over schrijver en beeldend kunstenaar Jan Wolkers. Hij kreeg voor de biografie 'Het litteken van de dood' een cheque van 15.000 euro. De jury, onder leiding van Lisa Kuitert, schrijft in haar rapport: "We hebben – net zoals zoveel andere lezers deden – geléefd met Jan Wolkers, over zijn schouder meegesehen naar zijn liefdes, zijn verdriet, de talrijke dier-tjes en plantjes die hij met zo veel aandacht beschreef. We hebben de kunstenaar ontmoet, de schrijver mogen voelen." Blom stond op de shortlist samen met biografieën over Mata Hari (door Angela Dekker en Jessica Voeten), Jacob van Lennep (door Marita Mathijssen), Boudewijn Büch (door Eva

Rovers) en Juliana (door Jolande Withuis).

De Nederlandse Biografieprijs is een literaire prijs die tweejaarlijks wordt toegekend aan de beste Nederlandstalige biografie die in de twee voorafgaande jaren bij een Nederlandse of Vlaamse uitgeverij is verschenen.

Meer kinderen met apenpokken naar huisarts

Huisartsen in Nederland zien dit najaar meer kinderen met apenpokken, in Nederland ook wel Krentenbaard genoemd, dan gebruikelijk, meldt gezondheidsinstituut Nivel. De oorzaak hiervan is niet bekend. Apenpokken (impetigo) is een bacteriële ontsteking van de huid, met wondjes, rode plekjes of blaasjes met gele korstjes. Het vocht uit de blaasjes is erg besmettelijk. Het is

belangrijk om bij de verzorging van apenpokken te zorgen voor voldoende hygiëne, zo adviseert Nivel.

Een apenpokkeninfectie kan door de huisarts behandeld worden. Het komt het meest voor bij jonge kinderen en werd daarom vroeger ook wel 'kinderzeer' genoemd. Apenpokken komt in Nederland vooral in augustus en september veel voor.

Man dreigt met schietpartij na potje Fortnite

Een Amerikaanse man (45) uit Long Island is volledig door het lint gegaan na

een nederlaag in het populaire videospel Fortnite. Hij stuurde een elfjarige

jongen een serie berichten waarin hij dreigde het vuur te zullen openen bij

het huis en op de school van de jonge gamer, berichten lokale media. De autoriteiten namen de zaak hoog op en sloegen de man thuis in de boeien. Ook waren extra veiligheidsmaatregelen genomen bij de school van de jongen in New York.

De lokale politiechef stelde dat de verdachte een 'nieuwe definitie geeft aan de uitdrukking slechte verliezer' door een kind met de dood te bedreigen.

De advocaat van de verdachte stelde dat zijn cliënt vanwege een vechtscheiding veel last heeft van stress. Fortnite is een competitief computerspel dat populair is onder jongeren.

Mensen Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Buckles By David Gilbert

Beetle baily By Mort Walker

Baby blues Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Sport

Excuses Cocu voor 'wanprestatie' Fenerbahçe

Phillip Cocu verkeert in zwaar weer bij zijn Turkse club Fenerbahçe.

ZAGREB — Trainer Phillip Cocu heeft excuses gemaakt voor het zwakke optreden van Fenerbahçe in de eerste groepswedstrijd van de Europa League tegen Dinamo Zagreb. De Turkse club ging in de hoofdstad van Kroatië hard onderuit (4-1). “Je kan wel eens een slechte wedstrijd spelen. Maar je kan sowieso geen topprestatie leveren als je niet alles geeft”, zei Cocu. “Daarom moeten we onze excuses aanbieden aan de club en aan onze fans.”

Cocu zag zijn elftal slap spelen in Zagreb. “Dit was Fenerbahçe-onwaardig. We hebben erg slecht gespeeld. Het is logisch dat de fans kritiek hebben na zo'n wedstrijd. Ik weet hoe ze zich voelen, ik deel hun verdriet. Maar ik ben hier wel verantwoordelijk voor. Het heeft geen zin om over fouten en tactiek te praten, want het was duidelijk dat onze tegenstander er veel meer voor over had om te winnen dan wij.”

De 47-jarige Cocu, die in de voorbije vijf seizoenen drie landstitels pakte met PSV, staat al een tijdje onder druk in Turkije. Fenerbahçe werd uitgeschakeld in de voorronde van de Champions League en verloor in de nationale competitie drie van de vijf wedstrijden. De achterstand op koploper Galatasaray bedraagt al zes punten. Maandag speelt 'Fener' de derby tegen Besiktas. Een grote Turkse krant zette op de voorpagina alvast de vluchtgegevens van het eerste vliegtuig van Istanbul terug naar Amsterdam.

“Er wacht ons maandag een grote wedstrijd”, zegt Cocu. “Mijn spelers zullen 200 procent geconcentreerd zijn als ze het veld op stappen, daar maak ik me geen zorgen over. We willen de winst in eigen stadion houden.”

Foto: AFP

Springruiters zakken op WK naar 5e plaats

TRYON — De Nederlandse springruiters zijn bij de Wereldruiterspelen in het Amerikaanse Tryon na het tweede onderdeel gezakt naar de vijfde plaats.

De eerste manche van het tweede parcours leverde voor TeamNL in totaal twintig strafpunten op, waardoor Nederland zakte naar de vijfde plaats met 24,35 punten. Zwitserland gaat aan de leiding met 11,64 punten voor de VS en Duitsland.

De beste resultaten voor Nederland kwamen van Harrie Smolders met Don VHP Z N.O.P. A en Marc Houtzager met Sterrehof's Calimero. Beide ruiters maakten één springfout en kregen vier strafpunten. Frank Schuttert kwam met Chianti's Champion tot twaalf strafpunten en Jur Vrieling noteerde met VDL Glasgow vh Merel's nest N.O.P. dertien strafpunten. Dit is het schrapresultaat voor de Nederlandse ploeg. Bondscoach Rob Ehrens

was licht teleurgesteld na de tweede dag. “Ik had het anders verwacht en meer gehoopt”, zei hij. “Maar ja, dit is de realiteit en dat is de sport.” Oranje is de titelverdediger bij de landenwedstrijd. Na de eerste proef, een op tijd verreden jachtparcours, stond TeamNL tweede.

Smolders baalde van zijn springfout. “Dat was heel jammer natuurlijk. Don sprong misschien wel beter dan gisteren”, zei de nummer één van de wereldranglijst. “De moeilijkheidsgraad lag wel erg hoog voor de tweede dag. Dus het belooft een zwaar kampioenschap te worden.”

Houtzager was tevreden met de prestatie van Sterrehof's Calimero. “Hij sprong geweldig en liet zich heel fijn rijden. Met het parcours van vandaag, met vier fouten, kun je blij zijn. Dat is niet slecht.”

De beste tien teams gaan vandaag door naar de tweede ronde van de tweede wedstrijd.

Atletiekfederatie blijft Russen weren

BERLIJN — Russische atleten mogen voorlopig nog niet aan internationale wedstrijden meedoen. De internationale atletiekfederatie IAAF liet weten het besluit van het mondiale antidopingbureau Wada, om de schorsing van het Russische antidopingbureau Rusada op te heffen, naast zich neer te leggen.

De IAAF zegt in een verklaring eerst een rapport van een eigen onafhankelijke werkgroep af te wachten. Dat rapport is naar verwachting in december af.

Aan de hand daarvan besluit de IAAF of Russische atleten weer mee mogen doen. “Het bepalen van onze eigen criteria en het volgen van onze eigen koers, heeft de afgelopen drie jaar goed gewerkt”, aldus Sebastian Coe, voorzitter van de

IAAF. Het Rusada werd in 2015 geschorst wegens grootscheeps dopinggebruik in de Russische sport en met name bij de Olympische Spelen van Sotsji 2014. Het uitvoerend comité van de Wada besloot gisteren met ruime meerderheid de schorsing te beëindigen. De Russen moeten wel aan een aantal voorwaarden voldoen.

Foto: AFP

Babel en Lens helpen Besiktas aan zege

MARSEILLE — Ryan Babel en Jeremain Lens hebben Besiktas aan een zege geholpen in de Europa League. De aanvallers scoorden allebei eenmaal tijdens het gewonnen thuisduel met het Noorse Sarpsborg 08 (3-1).

Babel (foto) mocht na rust invallen en opende binnen zes minuten de score. Na de 2-0 van Enzo Roco zorgde Lens voor 3-0. Oguzhan Özyakup, geboren in Zaandam, droeg de aanvoersband bij Besiktas.

Quincy Promes vierde zijn Europese debuut bij Sevilla met een zege op Standard Luik (5-1). Ever Banega en Wissam Ben Yedder scoorden tweemaal voor de club die in 2014, 2015 en 2016 de Europa League won. Franco Vazquez trof eenmaal doel.

Bertens naar halve finales in Seoul

SEOUL — Tennisster Kiki Bertens heeft de halve finales bereikt op het WTA-toernooi van Seoul. Op het Zuid-Koreaanse hardcourt rekende Bertens, de nummer 12 van de wereld, in de kwartfinale af met Jevgenia Rodina uit Rusland: 3-6, 6-3, 6-0.

De als tweede geplaatste Westlandse gaat nu met de winnares van de partij tussen de Roemeense Irina-Camelia Begu en Maria Sakkari uit Griekenland strijden om een plek in de finale. Bertens (26) is na de uitschakeling van de als eerste geplaatste Jelena Ostapenko uit Letland op

papier de favoriet voor de eindzege.

De pupil van coach Raemon Sluiter doet in Seoul goede zaken met het oog op plaatsing voor de WTA Finals, het eindejaars-toernooi in Singapore. Bertens staat momenteel op de achtste plaats van de seizoensran-

king. Haar grootste concurrente, Karolina Pliskova uit Tsjechië, speelt deze week op het hoger aangeschreven toernooi in Tokio en heeft daar ook de halve finales bereikt. Pliskova overleefde in de kwartfinale tegen de Amerikaanse Alison Riske twee matchpoints: 6-1, 6-7 (5), 7-6 (4).

Bertens begon goed aan haar eerste ontmoeting met Rodina, 84e op de mondiale ranglijst. Ze won de eerste game op 'love' op de service

van de Russin, maar serveerde daarna zelf zo slecht dat ze de eerste set moest afstaan. De Westlandse wist zich echter te herpakken. In de beslissende set liet Bertens zien waarom ze zo hoog staat op de wereldranglijst. De top tien lonkt, ook omdat ze in deze fase van het seizoen amper punten heeft te verdedigen. Vorig jaar werd Bertens in Seoul al in de eerste ronde uitgeschakeld. De Nederlandse won dit seizoen al twee toernooien, in Charleston en in Cincinnati.

De zege op rij tennisster Osaka

TOKIO — Tennisster Naomi Osaka heeft haar negende overwinning op rij behaald. De twintigjarige Japanse, winnares van de US Open, bereikte in Tokio de halve finales door Barbora Strycova uit Tsjechië te verslaan: 6-3, 6-4. Osaka had een 'bye' in de eerste ronde en bereikte de laatste acht door een overtuigende zege op de Slowaakse Dominika Cibulkova.

De Japanse, geboren in Osaka maar opgegroeid in de Verenigde Staten, is door haar grandslamsucces in New York omhoog geschooten op de wereldranglijst. Ze staat nu op de zevende plaats.

Voor een plek in de finale in Tokio moet ze het opnemen tegen de Italiaanse Camila Giorgi, die Victoria Azarenka uit Wit-Rusland in de eerste set bij een

Foto: AFP

Naomi Osaka is aan een indrukwekkende reeks wedstrijden zonder verlies bezig.

stand van 5-3 geblesseerd zag opgeven. De andere

finalist komt uit de ontmoeting tussen Karolina

Pliskova uit Tsjechië en de Kroatische Donna Vekić.

Duitsland lijkt favoriet voor EK 2024

NYON — Duitsland lijkt favoriet om het Europees kampioenschap voetbal van 2024 te mogen organiseren. In het evaluatierapport van de UEFA komt het land iets positiever naar voren dan Turkije, de enige concurrent. De Europese federatie noemde het Duitse bid in zijn beoordeling inspirerend, creatief en professioneel.

Turkije kwam er iets minder goed van af, al wordt het land volgens de betreffende commissie ook zeker in staat geacht een goed evenement af te leveren. Zo wordt bij-

voorbeeld de situatie rond de mensenrechten als problematisch gezien. Bovendien heeft het land, in tegenstelling tot Duitsland, de infrastructuur nog niet op orde.

Motorcoureur Fenati is racelicentie kwijt

MIES — De internationale motorsportfederatie FIM heeft de racelicentie van Romano Fenati voor de rest van dit jaar ingetrokken. De Italiaanse coureur moest zich deze week op het hoofdkantoor van de FIM verantwoorden voor zijn bizarre actie eerder deze maand tijdens de Grote Prijs van San Marino in de Moto2.

Bij een inhaalactie op hoge snelheid duwde Fenati de remhendel in van de motor van zijn landgenoot Stefano Manzi, die daardoor bijna

ten val kwam. De roekeloze actie van Fenati leidde tot woedende reacties in de motorsport. De FIM schorste de Italiaan in eerste instantie

“Er is voldoende tijd dat te realiseren, maar het is een risico”, aldus de UEFA.

De beslissing valt volgende week donderdag in Nyon. De stemgerechtigden hoeven het advies van de evaluatiecommissie niet op te volgen. Bij het vorige toernooi, in 2016 in Frankrijk, was Turkije in de verkiezing als tweede geëindigd.

voor twee grands prix. Zijn team Marinelli-Snipers ontsloeg hem per direct en zijn toekomstige werkgever MV Agusta verscheurde zijn contract voor 2019. Fenati bood excuses aan en besloot maar gelijk een punt achter zijn racecarrière te zetten. De 22-jarige coureur werkt voorlopig in de ijzerwarenwinkel van zijn opa.